Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
PERŞEMBE 26 HAZİRAN 1980
10 LIRA

Dasar Karadağ
çorum OLAYLARI
4. SAYFADA

NATO Bakanlar Konseyi toplantısı başladı

NATO Genel Sekreteri Luns ilk gün yaptığı konuşmada Afganistan'ın işgalinden sonraki gelişmeler üzerinde durdu.

Demirel:

"Avrupa'daki yumuşama, diğer bölgelerdeki gelişmeler dikkate alınmadan devam ettirilemez. Afganistan'ın istilası ne Birleşmiş Milletler ilkeleriyle bağdaşır ne de yumuşamayı sağlar"

Muskie:

"Kimse bizim temel birliğimiz konusunda yanılgıya düşmesin. Son on yılda hızla artan Sovyet askeri gücü ve bunun bir başka ülkenin bağımsızlığına saldırı için kullanılması, etkin tepkiyi gerektirir"

NATO bölgesinde askeri, bunun dışındaki yerlerde siyasi önlemin gereğini vurgulayan

Luns: «Sovyet yayılmacılığı göğüslenmelidir»

Çalışmalarına dün başlayan DİSK 7. Genel Kurulu

- Demirel, üyelerden NATO'nun güney kanadındaki ülkelerin gereksinmelerine, savunma çabaları çerçevesinde özel ilgi gösterilmesini istedi..
- Muskie: 'Türkiye güçlükleri cesaret ve demokrasiye bağlılıkla altetmeye çalışıyor."

ANKARA (ÖZEL)

KUZEY Atlantik Antlaşması Örgütünün (NATO) en yüksek karar organı Bakanlar Konseyinin İlkbahar Toplantısı bu sabah Karayolları Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda Başbakan Süleyman Demirel'in konuşması ile çalışmalarına başladı.

Konferansın basına açık olarak yapılan açılış töreninde daha sonra bu dönemin Onur Başkanı ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie ve NATO Genel Sekreteri Joseph Luns birer konuşma yaptılar.

Açılış törenine Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Bakanlar Kurulu üyeleri, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ve diğer parti yöneticileri katıldı. Törende Türkiye'yi resmen ziyaret etmekte olan Norveç Genelkurmay Başkanı da bulundu.

Başbakan Demirel, açılış töreninden önce, Karayolları Genel Müdürlüğünde NATO ülkeleri Dışişleri Bakanları ile NATO Genel Sekreteri Luns'u kabul etti. 35 dakika süren açılış töreninden sonra basına kapalı olarak sürdürüldü. Bu arada Luns ile Dışişleri Bakanı Erkmen birer basın toplantısı yaptı.

DEMİREL'İN AÇIŞ KONUŞMASI

Başbakan Süleyman Demirel, NATO Bakanlar Konseyi Toplantısının açış konuşmasında, "Son on yıl içinde Avrupa'da cesaret verici gelişmelere rağmen dünyanın diğer bölgelerindeki uluslararası görüntünün rahatsız edici çizgilerinin görmezlikten gelinemeyeceğini" söyledi. Demirel, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ortadoğu ihtilafının hâlâ çözümlenemediği bir dönemde, Gü-

(Devamı sa. 6 sü 4'de)

DİSK 7. Genel Kurulu çalışmalarına başladı

Baştürk: «DİSK'te sendikal eylem birliğini sağlayamadık»

- Abdullah Baştürk sendikaların nicelikleri oranında DİSK yönetiminde temsil edilmesini savunanları eleştirdi.
- Genel Kurula katılan yerli ve yabancı konuklar arasında en çok alkışlanan Sovyetler Birliği sendika temsilcisi oldu.

İŞÇİ SERVİSİ

DEVRİMCİ İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'in 7. Genel Kurulu çalışmaları dün İstanbul Harbiye Şehir Tiyatrosunda başladı.

İlk gün 452 delege ve kalabalık bir davetli topluluğunun katılmasıyla başlayan Genel Kurul çalışmaları 4 gün sürecek. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Genel Kurulu açış konuşmasında dünya ve Türkiye'deki sosyal ve ekonomik sorunlara değinerek burjuvazinin son dönemde saldırılarını artırdığına dikkati çekti ve kurtuluşun bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde olduğunu söyledi.

Konuşmasının son bölümünde DİSK içindeki sorunlara ağırlık veren Baştürk iki konuda başarılı olamadıklarını, ilkeli eylembirliğini ve tasfiyeciliği aşarak devrimci sendikal birliği sağlayamadıklarını belirtti.

Baştürk, DİSK yönetiminde sendikaların yoğunlukları oranında temsil edilmesi gerektiği şeklindeki görüşleri de eleştirerek, ilkeli sendikal birliğin sağlanması için böyle bir zorunluluk olmadığını söyledi. Bu görüş bilindiği gibi başta Maden-İş olmak üzere Genel Kurula katılan TKP yanlısı sendikalar tarafından savunuluyor.

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

BAŞYAZI

Ateşi körükleyerek yangın söndürmek

Doğu Perinçek

AP hükümetinin bugün uyguladığı siyaset, MHP yardımıyla bir "istikrar ve barış" sağlama siyasetidir. Bu "barış", "Roma Barışı" (Pax Romana) türünden bir barış olacaktır. Yani zorbalıkla halkı bir koyun sürüsü haline getirmek! Örnek olarak da Yozgat gösterilmektedir.

Türkiye'de MHP yardımıyla "istikrar ve barış" sağlanabilir mi? Daha somut bir deyişle bütün Türkiye'yi Yozgat haline getirmeye imkan var mıdır?

MHP, Türk ırkçılığının, Alevi düşmanlığının, yobazlığın ve tüm halka karşı zorbalığın partisidir.

İlkönce ırkçılığın ve mezhepçiliğin istikrar ve barışa nasıl hizmet ettiği üzerinde duralım.

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

12'DEN İstek

Demokrat'ın başlığı:
'Türkiye'nin NATO için güçlü olması isteniyor.'
Mademki, isteklerden söz açıldı, biz de başka bir istekten söz edelim.
'Türkiye'nin Sovyetler Birliği için zayıf olması isteniyor."

Nişancı

NATO Bakanlar Konseyi ilkbahar toplantısı törenle açıldı. Fotoğrafta NATO Genel Sekreteri Luns (soldan ikinci) ve diğer üye ülkelerin bakanları görülüyor.

NATO toplantısı nedeniyle Ankara'ya gelen ABD Dışişleri Bakanı Muskie, toplantıdan önce Alman Dışişleri Bakanı Genscher ile görüştü.

ABD Dışişleri Bakanı Ankara'da gazetecilerle konuştu

Muskie: "Geri çekilen Rus birlikleri sınırda bekliyor"

- Çeşitli konulardaki görüşlerini açıklayan Muskie, "Ruslar tamamen çekilmedikçe Washington-Moskova ilişkilerinin normalleşmeyeceğini" söyledi.
- ABD Savunma Bakanlığı, 'Rusların çekildiğine dair kesin kanıt yok'diyor.
- ABD, rehineler konusunda Türkiye'nin arabuluculuğunu "rica etti."

ANKARA (AA)

ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie, Sovyetlerin Afganistan'dan bir kısım askeri kuvvetini geri çekerken, Batı dünyasında bir kargaşa yaratmayı amaçladığını söyledi.

NATO İlkbahar Dönemi Bakanlar Konseyi toplantısına katılmak üzere Ankara'da bulunan Muskie, yabancı gazetecilerle yaptığı bir toplantıda, Washington'un dış politika konularındaki görüşlerini açıkladı.

Rusların Afganistan'dan çok az sayıda askerini çektiğini belirten Muskie, çekilen askerlerin de Sovyet-Afgan sınırında beklediğini ve herhangi bir durumda bu birliklerin derhal ülkeye girmesinin sözkonusu olduğunu söyledi.

Moskova'nın bu geri çekme operasyonu ile Venedik Zirvesi öncesinde ABD ile Batılı müttefikleri arasında bir anlaşmazlık yaratmak amacını güttüğünü hatırlatan Muskie, Sovyetlerin "Bir an için dahi gayelerine ulaşamadığını" sözlerine ekledi. Rusya'

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Komandolar tarafından öldürülen CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir'in cenaze töreni nedeniyle Kasımpaşa yüzlerce asker ve polis tarafından kordon altına alındı ve halkın törene katılması engellendi. Ankara, İstanbul, İzmir Belediye Başkanları Ali Dinçer, Aytekin Kotil, ve İhsan Alyanak'ın da katıldığı cenaze Kulaksız mezarlığında toprağa verildi. (Fotoğraf: Doğan KEMANCI)

Sıkıyönetim Komutanlığının kararı üzerine

CHP Beyoğlu İlçe Başkanının cenaze törenine halk katılamadı

- CHP Genel Merkezinin "Ankara'dan ayrılmayın" talimatına rağmen, bazı İstanbul milletvekilleri cenaze törenine geldi.
- Yüzlerce asker ve polisin kordon altına aldığı Kasımpaşa'ya giriş-çıkışlar yasaklandı.

İSTANBUL (ÖZEL)

GEÇTİĞİMİZ pazar günü Kasımpaşa'da MHP'liler tarafından katledilen İstanbul Belediyesi Başkan Yardımcısı CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir'in cenazesi için Kasımpaşa'da düzenlenen tören nedeniyle semt, sıkıyönetime bağlı asker ve polisler tarafından adeta abluka altına alındı. Semte bütün giriş-çıkışlar yasaklandı. Birçok yurttaş işine veya evine gitmek için saatlerce askeri kordon dışında beklemek zorunda kaldılar.

Cenaze töreni nedeniyle dün sabah Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Merkez binası ve diğer bazı siyasi partilerin çevresi kuşatılarak, parti binalarına girip çıkanların üzerleri aran-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

CHP'nin yeni Cumhurbaşkanı adayı Karakaş

- Oylamaya 128 parlamenter katıldı. Karakaş'ın 65 oy aldığı söyleniyor.
- Karakaş'ın adaylığına Genel Merkez dışındaki bütün hizipler karşı.
- Ecevit'in Karakaş'ın adaylığı konusunda AP ve MHP ile anlaştığı ileri sürülüyor.

ANKARA (ÖZEL)

MUHSİN Batur'un ayrılmasından sonra yeni Cumhurbaşkanı adayını belirlemek üzere dün toplanan CHP Ortak Grubunda Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın aday olması kararlaştırıldı. Cahit Karakaş dışında, Elazığ Senatörü Celal Ertuğ da aday gösterilmek için adaylığını koydu. Cumhurbaşkanlığına aday gösterilmesi beklenenlerden, Kocaeli Milletvekili Turan Güneş, Kars Senatörü Sırrı Atalay ve Rahmi Erden bu aşamada aday gösterilmek istemediklerini belirttiler.

Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın parti olarak Cumhurbaşkanı adayı gösterilmesi kararı CHP içinde tartışmalara yol açtı. 128 parlamenterin katıldığı eğilim yoklamasında Karakaş'ın 65 oy aldığı bildirildi. Karakaş'ın adaylığına karşı olanlar Karakaş'ın 65 oy da alamadığını, 40'ın altında oy aldığını söylüyorlar.

Bu arada önceki gece Ecevit'e

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Marifetlerini açıkladılar

Dev-Sol, Gün Sazak'ı kendilerinin öldürdüğünü ileri sürdü

İSTANBUL (ÖZEL)

GAZETEMİZE Dev-Sol adına gönderilen bir bildiride, Dev-Sol'un Gün Sazak'ı ölüme mahkum ettiği ve cezalandırıldığı öne sürülüyor.

Bildiride bu eylemin katliam ve işkenceleri halka somut olarak gösterdiği iddia edilerek sonuçları hakkında şunlar sıralanıyor:

"Demirel hükümetinin güçlü devlet ve faşist polisin moral güçlülüğü altüst oldu.

"CHP'li yurtseverler faşizmi bir kere daha tanıma fırsatı

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Tunceli'de otobüs tarandı: Üçü asker dört yolcu ağır yaralı

HABER MERKEZİ

ELAZIĞ-Tunceli karayolunun Tunceli Deresi mevkiinde, Erzurum'daki Dadaş Turizme ait bir yolcu otobüsü kimliği belirlenemeyen kişilerce silahla tarandı, üçü asker dört yolcu yaralandı.

Alınan bilgiye göre, Diyarbakır'dan gelmekte olan yolcu otobüsü yola taş dizilerek durduruldu. Otobüsün durmasından sonra bir grup, otobüsü silahlarla taradı. Olayda üçü asker olmak üzere dört yolcu ağır yaralandı. Olayla ilgili soruşturmaya başlandı.

BİR POLİS ÖLÜ BULUNDU

Emirgan Karakolunda görevli bir polis memuru dün Okmeydanı'nda ölü olarak bulundu.

Bir ihbarı değerlendiren ekipler dün sabah erken saatlerde Okmeydanı, Halide Edip Adıvar Caddesi, Bahçecik Sokağa gittiklerinde Sarıyer Emniyet Amir-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Hırslar ve insanlar

Biz, cahiller, Muhsin Batur'un adını yakından, o 12 Mart ültimatomu ''bilgilerimize'' sunulduğunda okumuştuk!

Sonra, ültimatom ''dörtlüsünün'', resimlerini uzun uzun incelemiştik. Aralarında, en gözü kaşı yerindesi oydu...

Dünya komedisini ciddiye alan varsa, aferin,,, ben bazen, dünya trajedisini ciddiye almışımdır...

Size iki öykücük anlatacağım, son derece tarihi...

Öykülerin, kahramanları Faruk Gürler ve merhum Muhsin Batur, dipdiri... Arkadaşımın adını demeyeceğim ama, yanındakinin adını diyeceğim... Yanındaki tanık, Nihat Erim'in, unutulmaz onbirlerden Selahattin Babüroğlu'ydu. Dürüst adamdır. Sorulsa yalanlayacağını sanmam!

Arkadaş, dili bir karış, zamanın, dört dörtlüsü, Muhsin Batur'un yanından dönüyordu.

Dünya değişmiyor:

Gene Cumhurbaşkanı seçimi problemi vardı.

Aday, Gürler'di.

Seçilmeyeceğini, biliyorduk, bizler.

– Nerden biliyordunuz?...

– Bizim de özümüze özgün, hem bilgilerimiz vardır, hem de yargılarımız...

Şükür de, burnumuzun ucunu görebiliyor ve kafamızla yoğun ihtiras dumanları savrulmadığı için. Arkadaş, iyi gazetecilerdendi ve Muhsin Batur'un yanından dönüyordu.

Az buçuk ve de çok buçuk, seçimin sonucu, Muhsin Batur'un narin elindeydi. Muhsin Batur, Gürler'in lehine ağırlığını koymak için koşullarını koşmuştu. Gürler'e bildirilmesini istiyordu.

– Neydi bu koşullar?

– Neydi mi?... Buraya kadar dediklerimi hele bir yalanlasın, o zaman deyiveririm... Dünya hırs dünyasıdır. Koşullar, hırs koşullarıdır. Herkeste, değişik hırslarla kıvranır durur, tersini iddia ede ede!

Büyük olanın kıvrantıları büyüktür.

Küçük olanın kıvrantıları küçük.

Muhsin Batur'un, kıvrantıları büyüktü, dünya kadar!

Büyük bir strateji soğukkanlılığıyla, koşullarını öne sürmüştü. Alışkanlıktan çoğul kullanıyoruz ama bu, bir tek koşuldu, Gürler'e sunduğu!

Bizim arkadaş da, soluk soluğa, bu görevi yerine getirmek için koştu, Babüroğlu'nun yardımına sığınarak.

Senatördü o sırada Babüroğlu. Gürler de cesaretle senatördü.

Telefonda, merhum Faruk Gürler'i aradılar ve ilişki kurabildiler. Yalnız, Gürler, bütün seçim dağdağasının içindeydi. Ayıracak vakti yoktu, kaderini saptayacak olan ayrıntılara bile:

– Şu Cumhurbaşkanlığı hayhuyu, bitsin, sonra görüşürüz, diye yan çizdi. Telefonun başında, Babüroğlu ve gazeteci arkadaş birbirlerine umutsuz bakıştılar.

Gürler'i tutuyorlardı, nedense... tutarlar, tutarlar.

Gene bir hamle yaptılar:

– Ama, söyleyeceğimiz, seçimlere ait...

– Cumhurbaşkanı seçiminden sonra, bol bol görüşürüz...

– Ama çok önemli...

– Cumhurbaşkanı seçiminden sonra görüşürüz...

...Ve olmadı görüşme. Belki bol bol görüştüler sonradan ama, o hayati görüşme olamadı. Batur'un öne sürdüğü koşulları aktaramadılar...

Ve seçilmedi, Gürler...

– Canım neydi o koşullar?...

– Hele buraya değin söylediğimi bir yalanlasın, o zaman açıklarım...

Öyle ürkütücü koşullar değil, doğal koşullar!.. Dünyada artık analar bile, çocuklarını, ''karşılıksız'' sevmiyorlar!... Neden Batur manevi karşılıksız desteklesin ki?

Ve Gürler' e yardım

Gene senatör Selahattin Babüroğlu randevuyu aldı. İsteksizdi Gürler. Kafası, ol seçimle doluydu.

Konuşmamızı sunuyorum:

– Sayın Faruk Gürler... makamınızdan, ayrılıp senatör oldunuz... Yaşadığınız süreyle, erişmek istediğiniz makama seçilmeniz arasında çok tehlikeli bir zaman boşluğu var. Ürkmüyor musunuz?

İki kıvrık başparmağını, teninin üstünde kıvırdı merhum Faruk Gürler:

– Ya nasip, dedi...

Nasip, başparmaklarına bakılırsa, bir hayli kıvrıktı.

– Bu bir hizmet yarışı, diye ekledi.

Hay Allah, yarışı da, çok çaplı tutarlar insanlar, hiç kimse, hizmet diye, evrak memurluğu için, bunca yeri göğü oynatmaz!...

– Peki, Sayın Faruk Gürler, AP'nin tutumu ne olacak... İyi iyi gülümsedi Faruk Gürler, "Ohoooo, o iş çoktan halledildi" der gibi.

– Bana gelen ve adaylığımı koymam için rica eden AP'lilerin sayısı, yüze yaklaştı...

''Eh dedim'' içimden, onlar, "talimatla sana gelmişlerdir, hapı yuttun öyleyse"... Politikacı değildi ki merhum, aklına fesatlıklar gelsin!... Politikacı değildi ki...

Ayrılıyorduk. Gene:

– Ya nasip, dedi...

Nasip kendini belirtti, az sonra!

Nerdeydi, o nasip günü, yüze yakın ricacı? Üzülüyordum, demiyorum. İçimden memnundum... Dışımdan da... dışımdan da... İstemiyordum seçilmesini!

... Ve yapayalnızdı Gürler, Meclis salonunda, o kalabalıkta. Yapayalnızdı. Bir Waterloo'ydu bu da...

Ama, yazık, Waterloo yenilgisinde, Napolyon'un bir kırıntı suçu yoktu. Hep yardımcıları foslamıştı. Grochy, kendisini, hâlâ Fransız güçleriyle, İngiliz güçleri arasındaki kale sanıyordu. Öbür mareşallerinin içi geçmişti.

Kimi ihanet etmişti. Kimi harekatı kavramamıştı bile.

Buradaysa öyle değildi. Başından beri mesele apaçıktı...

Ve yalnız adam kalktı... yalnız yalnız, yapının, büyük koridorlarını aştı, yalnızlığından ezilerek ve dış kapıya vardı, mihaniki bir selam vererek, kendisini selamlayan, heykel gibi erlere...

düşünce dünyası

Askerlerin silah kullanma yetkisi ve İnciraltı Yurdu olayları

Erdinç Ertem

Stj. avukat

TİKP İzmir İl Yönetim Kurulu üyesi

İNCİRALTI yurdunda jandarma tarafında 5 öğrencinin öldürülmesi ve çok sayıda öğrencinin yaralanması olayı, Tercüman, Yeniasır, Milliyet gazeteleri tarafından, gerçekle uzaktan yakından ilişkisi bulunmayan bir biçimde çarpıtılarak verildi. Bu gazetelere göre olay,"2 öğrenci grubunun çatışması'', ''Öğrencilerin güvenlik kuvvetleriyle çatışması'', dışarıdan gelen bir grubun içeriye girmek istemesi'' sonucu meydana gelmişti.

Oysa ki, ortada ne öğrenci gruplarının çatışması vardı, ne öğrenciler güvenlik kuvvetleriyle çatışmaya girmişti, ne de''Dışarıdan gelip yurda girmek için mücadele eden bir grup vardı. Olay, elindeki silah kullanma yetkisini, kendi halk düşmanı ideolojik emeli doğrultusunda kullanan ve kasıtlı olarak adam öldürmek isteyen gözü dönmüş bazı kişilerin yarattığı bir katliamdır.

Askerlerin silah kullanma yetkileri 2271 sayılı iç hizmetler yasasıyla belirlenmiştir. 2271 sayılı bu yasanın 87. maddesi askerlere bazı hallerde silah kullanma yetkisi tanımaktadır.

Askerlerin silah kullanma yetkisini belirleyen yasanın 87. maddesinden bazı alıntılar yapmayı, şu anda İzmir Sıkıyönetim Mahkemesince adam öldürmek suçundan tutuklanmış bulunan kişilerce açıkça çiğnenmiş olması nedeniyle yararlı görmekteyiz.

İç Hizmetler Yasasının 87. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde askerlerin silah kullanma yetkisi şöyle belirlenmistir:

''a) Bu hizmetlerden birini yaparken, müessir bir fiil ile taarruza uğranıldığı veyahut müessir bir fiil veya tehlikeli bir tehdit ile bu hizmetlerin yapılmasına mukavemet edildiği taktirde bu taarruzları ve bu mukavemetleri gidermek için başkaca bir çare kalmamışsa,

''b) Bu taarruz ve mukavemete hazırlanan ve silahını veya mukavemete elverişli bir aleti bırakmaya dâvet ettiği halde bu davete derhal itaat etmeyen veyahut bıraktığı silahı veya aleti tekrar eline alan kimseyi itaate icbar için başka çare kalmamışsa,''

İnciraltı Yurdunda, öğrencilerin üzerine ateş edilmeden önce, görevli askerlere yapılan bir taarruz veya bir mukavemet sözkonusu değildir. Yurdun kapısında her zaman olduğu gibi polis ve jandarma beklemektedir. Kimlik kontrolü yapmakta ve öğrencilerin üzeri aranmaktadır. Öğrenciler yurdun bahçesinde saat 21.00'de toplanmaya başlamışlar ve eğlence de bu saatlerde başlamıştır. Jandarmanın öğrencilerin üzerine ateş etmesi ise saat 22.00 sıralarında olmuştur.

Bu süre içinde öğrenciler eğlenmişler ve herhangi bir olay da cereyan etmemiştir.

Olayda, jandarmaya silah kullanma yetkisi veren ve 87. maddenin (b) bendinde ileri sürülen bir durum söz konusu değildir. Çünkü, olay öncesi öğrenci kitlesi tamamen silahsızdır. Öğrenciler kapıdan içeriye girerken jandarma ve polis tarafından aranarak içeriye alınmaktadır. Nitekim olaydan sonra yapılan arama sırasında yurtta hiç bir suç aletinin bulunmaması da bunu doğrulamaktadır.

5 öğrencinin öldürülmesi ''kasten adam öldürme'' suçuna girmektedir.

İlgili yasanın 87. maddesinin 6. fıkrası yukarda da belirttiğimiz gibi, ''Yukarıda dört halde gösterilen maksatları temin için asker, lüzumu olacak derecede silah kullanır'' demektedir. Madde bunu takiben şöyle diyor:

''Silah kullanmak mutlaka ateş etmek değildir.''

Açıkça burada da ifade edildiği gibi, bir yetkilinin ateş emri verebilmesi ve askerlerin de bu emre uyarak ateş etmesi belirli ölçüler dahilinde olmaktadır. Yani asker, gerekli olacak derecede silah kullanabilir. Bunun yanı sıra (a) ve (b) bentlerinde de belirtildiği gibi, ancak ve ancak silah kullanmaktan ''başka bir çarenin kalmamış olması'' durumunda silah kullanabilir.

Bu nedenle silah kullanmanın sınırını, ölçüsünü kaçıran bir asker ve emir veren bir görevli kesinlikle sorumlu tutulur.

Aynı akşam Bornova öğrenci yurtlarında yapılan eğlence gecesine karşı Sıkıyönetim görevlilerinin aldığı tutum kanıtlarımızı doğrulamaktadır. Bornovo Yurtlarında herhangi bir olay olmamış, güvenlik görevlilerinin uyarısı ve olumlu tutumu sonucu öğrenciler dağılmışlardır. Buradan da açık bir şekilde görülmektedir ki, tayin edici olan güvenlik kuvvetlerinin olumlu veya olumsuz tutumudur. Şayet, Bornova öğrenci yurtlarında alınan tutum İnciraltı Yurdunda da alınmış olsaydı, öğrenciler sessiz bir şekilde dağılacaklardı. Ancak burada, MHP'li assubayın ''Bu kadar komünisti bir daha burada bulamayız, ne kadar kan dökersek kârdır'' diyerek ateş emri vermesi sonucunda 5 tane gencecik cana kıyılmış, yani bir katliam yapılmıştır.

İnciraltı olayında üzerinde dikkatle durulması ve düşünülmesi gereken bir diğer nokta da, jandarmanın silah kullanma biçimidir.

İki şekilde silah kullanılır:

1. Ateş edilmeden silah kullanılması,

2. Ateş edilerek silah kullanılması.

İlgili yasanın 87. maddesinin 7. fıkrasındaki, ''Silah kullanmak mutlaka ateş etmek değildir'' sözcüğünün bu anlama geldiği açıktır. Silahın kullanılması durumunda öncelikle silahın ateş edilmeden kullanılması gerekmektedir. Ancak bu yol denendikten sonra amaca ulaşılmamışsa ateş edilerek silahın kullanılması (Silahın kullanılmasının şartları varsa) yoluna gidilir. Dipçik kullanılması, ateş etmeden silahın kullanılması biçimidir. Yani şu gerçek ortaya çıkmaktadır: Ates etmek en son çaredir.

Ateş etmek en son çare olmasına rağmen, hiç bir hedef gözetmeksizin rastgele ateş edilmesi de ilk yapılması gereken şey değildir. Böyle bir durumda da önce havaya, sonra yere, sonra ayağa ateş edilmesi gerekmektedir.

Olaylar öncesinde jandarma, ateş etmeden silah kullanılacağı yerde kesinlikle bu yola gidilmemiş ve öncelikle havaya ateş edilmiştir. Silah sesinden korkup kaçan öğrencilere daha sonra ''yere yatın'' ikazı yapılmıtır. Tam bu sırada, yani öğrenciler yatarken ve daha sonra ''tekrar ayağa kalkın'' dendiğinde ayakta kurşun yağmuruna tutulmuşlardır.

Jandarmanın bu tutumunu gerek yaralı öğrencilerin durumu, gerekse öğrencilerin ifadelerini doğrulamaktadır.

Havaya ateş edildikten sonra öğrecilerin üzerine hedef gözetmeksizin ateş edilmesi, yere ve ayağa ateş edilmemesi de çizilen tabloyu doğrulamaktadır. Yukarda saydığımız nedelerden dolayı ''ateş emri'' veren yetkili ve bu yetkiye dayanarak öğrencilerin üzerine kurşun yağdıran jandarmalar ''kasten adam öldürmek'' suçundan sorumludurlar.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Bir öğretim yılını geride bırakırken

Okullarda 1979-1980 ders yılının sona ermesi ile öğretmenlerin kendi kendileriyle hesaplaşma, , bir yıllık eğitim ve öğretimlerini değerlendirme gününe gelinmiştir.

Öğrencilerimizi değerlendirdiğimiz, kendimize göre bir üst sınıfa geçebilecek öğrencileri geçirdiğimiz, yine kendimize göre başarısız öğrencileri bıraktığımız son günlerde kendi aramızda yaptığımız sohbetlerde değerlendirmelerimizde büyük farklılıklar olduğunu görmekteyiz. Saptayabildiğimiz farklılıklar şunlardır:

1– Bazı öğretmenler mevcut eğitim ve öğretim burjuvaziye yaradığı için öğrencileri bırakmanın yanlış olduğunu, başarı oranını çok yüksek tutmak gerektiğini savunmaktadırlar.

2– Bazı arkadaşlar ise ilk görüşün tamamen tersine iyi bir eleme yapmak gerektiğini, çok iyi bilenleri bir üst sınıfa geçirmenin doğru olduğunu savunmaktadırlar.

3– Bir de bu iki görüşün dışında öğrencilere alabilecekleri kadar çok şey öğretip, bunun için gerçekten çaba gösterip, karşılığında da emek harcayanların, öğrenmek isteyenlerin bir üst sınıfa geçmesini savunan bir görüş bulunmaktadır.

Öğretmen arkadaşların bu konudaki görüşlerini belirten yazılarla bu tartışmaya katılmalarının biz öğretmenlerin öğrencilerimize karşı tutumlarımızın daha sağlıklı olmasına katkıları olacağına inanıyorum.

Ben okullarımızda anarşi nedeniyle eğitim ve öğretimin güçlükle sürdürülebildiği, bilgi seviyesinin oldukça düştüğü günümüzde öğretmenlerin tutumlarının bu açığı kapatmaya hizmet etmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ülkemizdeki eğitim sisteminde öğrencilerin ilgi ve istekleri göz önüne alınmadan, yeteneklere göre ayırım yapılmadan her öğrenciye aynı alanlarda aynı tip bilgi verilmeye çalışılmaktadır. Onun bir alanda daha başarılı, diğer alanlarda daha başarısız olacağı düşünülmeden, haklarında hüküm verilip, senelerce bir veya iki dersten bekletilmektedir. Oysa öğrenme ilgi ve istek işidir. İlgi duymayan, isteksiz olan kişiye zorla hiç bir şey öğretemezsiniz. Bu açıdan biz öğretmenler bu büyük aksaklığı bir parça düzeltebilmek için büyük çabalar harcama, zorlukları alt etme göreviyle karşı karşıyayız.

Ancak bu durum böyle diye bu eğitim sisteminin çarpıklığını bahane ederek hiç emek harcamadan, hiç yorulmadan sınıf geçmek anlayışını yaygınlaştırma, toplumun menfaatine değildir. Çalışma bir sorumluluk işidir. Bu sorumluluğu, bu yükü öğrencilik yıllarında omuzlarında taşımayan kişi, gelecekte hiç bir çalışmasında da (gerek meslek, gerek yurtseverlik) sorumluluk duymayacak, eline aldığı işi baştan savma yapacak, topluma gerektiği gibi yararlı olamayacaktır.

Öğrenciye toplumu ilerletmede sorumluluk duygusu okul sıralarında başlamalıdır. Oysa nasıl olsa geçeceğim fikrini öğrencide uyandırmak, onun topluma duyduğu sorumluluğu zedeleyecektir.

Eğer öğrenci çalışmamakta ısrar ediyorsa veya kapasitesi elverişli değilse,zorla diploma verip mezun edemeyiz. Daha küçük yaşlarda ilgi duyduğu alanlarda yönlendirip, o dalda kendisini geliştirmeliyiz. Bu alan el sanatları, zanaatkarlık olabilir. İktidarlar bugüne dek buna bir çözüm bulmadı ve geleceğe dönük programlarda da bu tür çalışmalara rastlanmadı. Oysa devletin yardımı ile bu tür öğrencilere çalışma alanları açılmalı, gerekirse kurslar düzenlenmeli, hatta sayısı çok az olan bu tip okullar çoğaltılmalıdır.

Bu durumu tespit ederek mücadelesini vermek hepimizin görevidir. Ancak durum böyledir diye sayıları her yıl biraz daha artan diplomalı, sorumsuz kara cahillerin yetişmesine mi çalışmalıyız? Yoksa bilgilerimizi yararlı olacak bir biçimde öğrencilerimize aktarıp onların doğru düşünen ve olaylar karşısında mantıklı ve sağ duyulu davranabilen insanlar olarak yetişmesini mi sağlamalıyız?

Bu sorunun cevabını Mustafa Kemal ATATÜRK'ün 1922 yılında İstanbullu öğretmenlere Bursa'da söylediği şu sözlerde bulmak mümkündür:

''İsterdim ki çocuk olayım ve sizin nur saçan öğretim çevrenizde bulunayım, sizden bilgi alayım, siz beni yetiştiresiniz. O zaman ulusum için daha yararlı olurdum, fakat ne yazık ki elde edilmesi olanaksız bir istekte bulunuyorum. Bu isteğin yerine başka bir istekte bulunacağım: Bu günün evlatlarını yetiştiriniz, onları memlekete, ulusa yararlı ögeler yapınız!'' (Söylev cilt 2 s. 42-46.)

N.G.

Matematik öğretmeni

Mehmet Ongan' ın vücudunu yok ettiler ama fikirlerini yok edemeyecekler

TİKP Pazarcık İlçe Yöneticisi Mehmet Ongan'ın Apocu katiller tarafından öldürüldüğünü öğrendim.

Mehmet'i, Toprak-İş Başkanlığı yaptığı yıllarda tanıdım.

1976 yılı idi. O zamanlar Pazarcık Lisesinde okuyordum. Pazarcık'ta MHP'liler alabildiğine Alevi-Sünni çatışmasını körüklüyordu. İşte o zaman MHP'nin bu tertiplerine karşı kimseden ses çıkmazken, Toprak-İş'in önderliğinde Mehmet Ongan halkı birleştirmek için çaba gösteriyordu. Ben o zamanlar Halkın Kurtuluşu sempatizanıydım. Davet ettim konuşmak için. Birkaç gün sonra geldi. Konuştuk. Söyledikleri gerçekten de hepsi doğruydu. Ve o günden sonra benim öğretmenliğimi yaparak beni devrimci saflara kazandırdı.

Mehmet arkadaş hayatını birlik, barış, özgürlük için adamıştı. Alçakgönüllü, kibirsiz, hoşgörülü, halkını seven bir insandı. Mehmet, Pazarcık ve Kahramanmaraş'ta Apocu katillerin önünde cesaretle durduğu için hedef seçildi. Onun vücudunu yok ettiler ama fikirlerini hiç bir zaman yok edemezler.

Stuttgart'dan Muharrem Çelik

Anarşi ve teröre karşı ne yapabiliriz?

Son günlerde halka yönelen saldırılar katliam derecesine vardı. Halk ise eli kolu bağlı, kime sığınacağını bilmeden birtakım önlemler almaktadır. Tabii ki bu alınan önlemler yeterli değil.

Anayasamız ''Devlet vatandaşların can güvenliğini sağlamakla yükümlüdür'' der. Ancak, hükümetin Başbakanı sol'a karşı devletin gücünü göstereceğiz derken sağ'a ve onun mihrakı olan MHP'ye karşı aynı duyarlılığı göstermediği gibi, sanki 3 günde 32 yurttaşımızı Merihten inen cinler katletmiş gibi suskunluk içinde. Peki nerede kalıyor devletin gücünü göstermekten bahseden Demirel'in sözü. Yoksa devletin gücü sağcı cinayet şebekelerine karşı güçsüz mü?

İşte böyle bir durumda halk üç ateş arasında kaldı. Bir taraftan Rusya'nın kışkırttığı sahte solun terörü, bir taraftan devlet terörü, bir taraftan da MHP'li faşistlerin terörü. Durum böyleyken, halkın nereden geleceği belli olmayan saldırılara karşı kendi can güvenliğini sağlamak için birtakım tedbirleri alması gerekmektedir.

Katillere artık adam öldürmek için yollar, sokaklar az gelmiş ki masum insanları yataklarında katletmektedirler. Hal böyle iken faşist teröre karşı, cinayet planlarına karşı korunma planları yapmak yerinde olur. Bu aynı zamanda nereden gelirse gelsin halkın birliğine hizmet edecektir. Bu korunma tedbirlerini şu şekilde özetleyebiliriz:

* Geceleri belirli saatlerden sonra sokaklara çıkmamak.
* Okullarda, işyerlerinde, apartmanlarda terör odaklarının her ikisini ayırt etmeden, herkesi birlikte hareket etmeye çağırmalı. Apartman kapıcılarını daha dikkatli olmaları için uyarmalı.
* Evlerimizin, apartmanlarımızın pencere ve kapılarına demir muhafazalıklar yaptırmalı.
* Semtimizde gezen şüpheli şahısları iyi izlemeli, gerekirse güvenlik kuvvetlerine haber vermeliyiz.
* Kendi can güvenliğimizi sağlamak için başka neler yapmamız gerekiyorsa onları yapmamız gerekiyor.

Halkın sabrı taşmak üzere. Halkımız 12 Mart muhtırasıyla şapkasını alıp kaçanları gördü. Birlik ve barışa susamış durumdayız.

Baskı yasalarını çıkarmak, özgürlükleri kısmak, halkı bir lokma ekmeğe muhtaç etmek, cinayet örgütlerini ve cinayet şebekelerini korumakla hiç bir yere varılmaz.

Sayın Demirel, MHP'yi koruyarak kendi mezarını kazmaktadır.

Öğretmen A.Ç.

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

Sorular, sorunlar...

Kıdem tazminatı yanar mı?

İhbar ve kıdem tazminatı almaya hak kazanan bir kişi, bu tazminatı almadan işten ayrılırsa, bu hakları ne zaman düşer? İşten ayrılan, bu yasal haklarını her nasılsa uzun yıllar kullanamamışsa, işten ayrılma tarihinden itibaren 10 yıl sonra hakları yanar. Bu yüzdendir ki, ihbar ve kıdem tazminatlarını almamış işçi arkadaş 10 yıllık süreyi geçirmemişse, bu haklarını talep edebilecektir.

İmzalar imzalar...

Şu veya bu nedenle işyerinden ayrılan işçi arkadaşlar, çoğunlukla bir şaşırtı (sürpriz) ile karşılaşırlar. Uyanık geçinen patronlar, işten ayrılana, uzun prosedürden sonra ''işyerindeki tüm haklarımı aldım'' içerikli bir yazı imzalatırlar. Ya da imzalatmaya çalışırlar. İşten ayrılan arkadaş, bütün tazminatlarını alıp, kendisine başka bir yol kurma düşüncesi içinde, yapılan hesaplamaları ince detaylarına kadar inceleyemez.

Oysa bazı hallerde, her nasılsa hesaplamalarda patron lehine yanlışlıklar olmaktadır! Tazminatların bazıları düşük hesaplanır, bazıları da hiç hesaba alınmayabilir. İmzaları atıp alacağımızı alıp ayrıldıktan sonra ise geç kalınmış olabilir.

Bu yüzdendir ki, işten ayrılan işçi arkadaşların, hesaplamaları bir bilene veya güvenilir bir kişiye göstermeleri ayrıca imzalarını ''Bütün haklarımı aldım'' yazısının değil de ''Şu kadar para aldım. Yasal haklarım saklıdır'' yazısının altına atmaları doğru olacaktır. Bu halde, yapılan herhangi bir yanlışlığın, hata ya da hilenin giderilmesi mümkün olacaktır.

Müebbet hükümlüler

1803 sayılı af yasasından da yararlanmış, eski müebbet hapse mahkum hükümlülerin bizim hesaplamalarımıza göre, 7 yıl 3 ay'da tahliye edilmeleri gerekir. Bu nedenle, yanlış hesap dolayısıyla mağdur olanlar CUMK'nun 402. maddesine göre mahkumiyet kararını veren ağır ceza mahkemesine bir dilekçe ile başvurmalıdırlar. Dilekçe üzerine mahkeme, hükümlünün ve C. Savcısının da yazılı mütalaasını alarak, duruşma yapmadan karar verecektir.

Sorularınızı, sorunlarınızı, kaygı ve tasalarınızı içeren mektuplarınızı bekliyoruz.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 . 819

Irak Dışişleri Bakan Vekili Mundir Eriim:

«Türkiye ve Irak birbirinden vazgeçemez»

Sabit Yürürdurmaz Bağdat'tan bildiriyor

IRAK Hükümetinin davetlisi olarak Bağdat'ta bulunan Türk gazetecilerini kabul eden Irak Dışişleri Bakan Vekili Mundir Eriim, gazetecilerle Türk-Irak ilişkileri üzerine iki saate yakın sohbet etti.

Türkiye Irak ilişkilerinin gelişmesine büyük önem verdiklerini vurgulayan Eriim ''İyi ilişkiler sürdürmemizi istemeyen bazı çevreler var'' dedi.

Eriim ''Şimdi de gelecekte de Türkiye ve Irak birbirinden vazgeçemez. Biz ilişkilerimizin gelişmesi için her zaman çaba harcıyoruz'' dedi.

Ortadoğu bölgesinde süper devletlerin etkisi üstünde de duran Erüm şöyle konuştu:

''Irak tarafsızlık politikası izlemektedir. Biz süper devletlerin

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Tayland kamplarındaki mülteciler, ülkelerine geri dönmeye başlayınca Vietnam Tayland sınırında büyük bir askeri harekata girişti.

Vietnam, Tayland sınırına 10 bin asker ve çok sayıda tank mevzilendirdi

Sovyet MİG uçakları sınırda uçuyor

Vietnam kuvvetleri üç gündür Tayland köylerine saldırıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

VİETNAM'ın Tayland sınırına tanklarla desteklenen 10 bin asker mevzilendirmesi büyük kaygı yarattı. Tayland askeri yetkilileri Sovyet MİG uçaklarının da sınırın yakınına geldiğini bildirdiler.

Bu arada Tayland hava kuvvetleri de kara kuvvetlerini desteklemek üzere alarma geçirildi.

Çin Halk Cumhuriyeti yetkilileri durumu yakından izlediklerini belirtirken, ABD yetkilileri de Vietnam'ın Tayland sınırına yığınak yapmasından kaygı duyduklarını bildirdiler ve Tayland'a yaptıkları askeri yardımı artırmayı düşündüklerini açıkladılar.

Öte yandan Kuala Lumpur'da da ASEAN ülkeleri Tayland, Malezya, Singapur, Filipin ve Endonezya, Tayland sınırındaki durumu görüşüyor. Bir ASEAN yetkilisi gazetecilere yaptığı açıklamada askeri işbirliğini artırma yollarını ele alacaklarını belirtti. ASEAN yetkilisi, sorulan bir soru üzerine ''Eğer gerekirse ASEAN'ı askeri bir ittifaka dönüştürebiliriz'' dedi.

Carter, İspanya'nın NATO'ya girmesini istedi

● TASS, Carter'in Yugoslavya'nın bağımsızlığını savunmasına saldırdı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Carter Yugoslavya'ya yaptığı ziyaretten sonra İspanya'ya geçti. Carter, 5 yıldır İspanya'ya gelen ilk ABD Başkanı oluyor. Carter İspanya'da Kral Carlos'un yanısıra Başbakan Suarez ve muhalefetteki Sosyalist Parti lideri Gonzales ile görüştü.

Carter'ın İspanyol yetkilileriyle yaptığı görüşmelerin ağırlık merkezini İspanya'nın NATO'ya girmesi oluşturdu. ABD yönetimi 1981 Şubatında bitecek olan ikili savunma anlaşmasının yenilenmesi yerine, İspanya'nın NATO'ya girmesini istiyor. İspanya'daki muhalefet partileri ise NATO'ya girilmesine karşı çıkıyor. Söz konusu anlaşma ABD'ye İspanya'daki bazı hava

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Memurlar huzursuz

Ankara'da bazı devlet daireleri, MHP'nin "kurtarılmış bölgelerine" taşınıyor

EMEKLİ Sandığı Emekliler Sağlık Hizmetleri Dairesi Başkanlığının MHP Genel Merkezinin yanında bulunan binaya taşınmak istenmesi ve İçişleri Bakanlığı Nüfus İşleri Genel Müdürlüğünün de komandoların kurtarılmış bölgesi Ahmetler'deki İçel Yurduna taşınacağı haberi memurlar arasında huzursuzluğa yol açtı.

Emekli Sandığı çalışanları, MHP ve MİSK'in yanına taşınmalarının can güvenliklerini ortadan kaldıracağını ve MHP'lilerin saldırılarına hedef olacaklarını söylediler. Memurların çoğu bu taşınmaya karşı çıkarak, sorunu yönetime iletmek için imza kampanyası açtılar.

Memurlar, Bahçelievler'e taşınmaları halinde yol masraflarının artacağını, mesaiye kalamayacaklarından dolayı mali sıkıntılarının artacağını belirttiler.

Mem-Der Ankara Şubesi yöneticileri ise, memurların taleplerinin haklı olduğunu belirterek, sorunu Emekli Sandığı yetkililerine ilettiklerini belirttiler.

Öte yandan İçişleri Bakanlığı Nüfus İşleri Genel Müdürlüğünün Ahmetler'de bulunan ve önceden komandoların barındığı İçel Yurduna yakında taşınacağı öğrenildi.

İçel Yurdu civarında, komandoların barındığı çok sayıda yurt bulunuyor. Çalışanlar, İçel Yurduna taşınmaya karşı çıkarak, buraya taşındıkları taktirde, MHP'lilerin saldırılarına uğrayacaklarını belirtiyorlar. Memurlar can güvenlikleri kalmayacağı için buraya gitmek istemiyorlar.

Tarım Kredi Kooperatiflerinde çalışanlar faşistlerce tehdit ediliyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğünde bazı çalışanlar. fasistler tarafından izleniyor ve tehdit edilivor. Tehdit edilen çalışanlar savcılığa başvurdular, can güvenliklerinin olmadığını belirterek, önlem alınmasını istediler.

İşyerinde çalışan İsmet Karakol savcılığa verdiği dilekçede MHP'li olarak bilinen Dilaver Çimen, Mehpare Çelik ve Ahmet'in can güvenliklerini tehdit ettiğini belirtti. İsmet Karakol, Dilaver Çimen'in Ahmet isimli komandoya kendisini göstererek, ''Aradığımız adam geldi'' dediğini, Ahmet'in ise ''Ben onun işine bakarım'' cevabını verdiğini söyledi.

İsmet Karakol, aynı işyerinde çalışan Koop- İş Ankara Şubesi aşkanı Hasan Fehmi Tuncer'e de Emek 4. Caddede iki el ateş edildiğini belirterek, başlarına bir şey gelirse bu komandoların sorumlu olduğunu söyledi.

Tifo salgınının başgösterdiği Atışalan'da hastalananlar otobüslerle Tropik Hastalıklar Hastanesine kaldırıldılar.

İshal ve kusmadan şikayet eden Atışalanlılara ilk müdahale Atışalan'daki sağlık ocağında yapıldı ve oradan hastaneye sevkedildiler.

70 yurttaş, Tropik Hastalıklar Hastanesine kaldırıldı

İstanbul'un en büyük köyünde tifo salgını başladı

Tifo nedir?

Tifo mikrobuna tifoluların dışkılarıyla kirlenmiş sularda, bu sularla sulanmış sebzelerde rastlanır. Hastalık daima kirli sularla ve sebzelerle bulaşır. Genel belirtileri ishal, bulantı ve kusmadır. Ayrıca devre devre ateş nöbetleri gelir, dalak büyür ve sekizinci gün karın derisi üzerinde pembe mercimek tanesi büyüklüğünde lekeler belirir.

ÖNLEMLER:

1- Her şeyden önce yaşanılan çevre insan sağlığına uygun hale getirilmeli, kanalizasyon sorunu çözülmeli, içme-kullanma suları miroplardan arındırılmalı, çevrede açıktan akan lağım suları yok edilmeli, kuyulara lağım sızıntılarının karışması önlenmelidir.

2- Halka bu konuda aydınlatıcı bilgiler verilmeli, çiğ yenen sebze ve meyveler yıkanmadan yenilmemeli, sular mikroplardan arındırılmalıdır.

3. Salgın tehlikesi karşısında, toplu aşılamalara gidilmeli, sular iyice kaynatılmadan içilip kullanılmamalıdır.

● 100 binden fazla insanın yaşadığı Atışalan'da halk kaderiyle başbaşa...

● Çoğunluğu çocuk 200 kişi bağırsak enfeksiyonu geçirerek hastaneye başvurdu.

KORHAN ATAY

İSTANBUL'a bağlı ve Türkiye'nin 120 bin nüfusu ile en büyük köyü olan Atışalan'da, tifo salgını başgösterdi. Çoğunluğu çocuk olan çok sayıda hasta Tropik Hastalıklar Hastanesinde tedavi altına alındılar.

Geçtiğimiz cuma günü bazı çocuklarda ishal ve kusma belirtilerinin görülmesi ile ortaya çıkan tifo salgını süratle köye yayıldı. Cuma gününden beri 200'ü aşkın hasta Tropik Hastalıklar Hastanesine sevkedildi. 70 civarında hasta, hastaneye yatırılarak tedavi altına alındılar. Geri kalanlar ise, kesin teşhisin daha

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Atışalan'da tifo salgınının başgöstermesi üzerine köye gelen İstanbul Sağlık Müdürlüğü Sağlık Eğitimi Şubesi görevlileri köy halkına filmler gösterdiler ve tifodan korunmanın yollarını anlattılar.

Gözaltına alınan Eşref Yılmaz'ın durumunu görüşmek için Sıkıyönetime gitmişti

TİKP Merkez Komitesi üyesi Duran da gözaltına alındı

HABER MERKEZİ

BİR süre önce asılsız bir ihbar sonucu gözaltına alınan TİKP Merkez Komitesi üyesi Eşref Yılmaz'ın durumu hakkında yetkililerden bilgi almak için Bingöl'e giden TİKP Merkez Komitesi üyesi ve Diyarbakır İl Başkanı Ramazan Duran'ın da gözaltına alındığı bildirildi.

Eşref Yılmaz'ın durumu ile ilgili olarak Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Haluk Taner'le bir görüşme yapan Ramazan Duran, bu görüşmeden sonra gözaltına alındı.

Ramazan Duran, gözaltına alınmasından önce basına bir açıklama yaparak şöyle dedi: ''Ülkemizin bu hassas durumunda birlik ve içbarıştan yana olanlara yapılan bu uygulama ülkemizin yararına değildir. Ayrıca Partimizin tüzük ve programı bellidir, Anayasanın güvencesi altındadır. Partimiz hiç bir kanunsuzluğa ve tehdide boyun eğmemiştir, bundan sonra da boyun eğmeyecek, her türlü kanunsuzlukla mücadele edecektir.''

Daha önce gözaltına alınan TİKP Merkez Komitesi üyesi Eşref Yılmaz asılsız bir ihbar sonucu, evi basılarak gözaltına alınmıştı.

CHP Gençlik Kolları Başkanı Belovacıklı serbest bırakıldı

ANKARA (ÖZEL)

EVİNDE tabanca bulundurduğu gerekçesiyle önceki gün gözaltına alınan CHP Gençlik Kolları Başkanı Hasan Belovacıklı, sorgulama için gönderildiği Sıkıyönetim Savcılığı tarafından serbest bırakıldı.

Belovacıklı ile beraber gözaltına alınan CHP Gençlik Kollarının dört üyesinden Muzaffer Koyun ruhsatsız tabanca taşımak suçundan tutuklandı.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın · Milliyet · Politika · Son Havadis · Hürriyet · Tercüman · Hergün · Cumhuriyet

Teoman Erel: "MHP destekli AP hükümeti"

MSP'nin son tutumu sonucunda AP'nin bu partiye karşı çok dikkatli olma zorunluluğunu duyduğunu söyleyen Erel, *"Tam da Erbakan Demirel görüşmeleri öncesinde MSP'nin tuttuğu vali ve emniyet müdürlerinin önemli görevlere atanması dikkat çekiyor."* Erel şöyle diyor: *"AP'nin umudu, MSP'yi erken seçimle, Korkut Özal grubunun kopacağı tehdidi ile ya da diğer bir kötü ihtimalle hareketsizliğe sürükleyerek, Meclisleri tatile sokmak ve bu hükümetin ömrünü sonbahara kadar uzatmaktır. Ama bu olmaz ise AP'liler MSP ile yeni bir anlaşma yapmak için de çaba gösterebilir. Dıştan destek ilişkisi yerine ortaklık münasebeti kurabilir."*

"Erbakan'ın Demirel'le yaptığı anlaşmayı iptal etmesinin, CHP'yi hiç istemediği ve hazır olmadığı bir karar noktasına" getirdiğini söyleyen Teoman Erel şöyle devam ediyor: *"CHP iktidar olmak istiyor mu, istemiyor mu? Eğer istiyor ise Demirel'le anlaşmayı iptal edip, kendisini serbest bölgeye çekerek görüşmeye açık olduğunu gösteren MSP ile anlaşmak için ciddi çaba gösterecek mi, yoksa görüntü politikasına devam mı edecek?"*

Taha Akyol'un "sürprizi"

''İktidarların değişmesine rağmen terörün tırmanmasınınasıl sebebi CHP yönetiminin dengesiz, hırçın, kontrolsüz ve kindar siyasetidir'' diyen Akyol şunları söylüyor: *''Eğer Türkiye'nin yakın geleceğinde 'sürpriz'ler yoksa, teröre karşı deneyeceği alternatifler de kalmamıştır. Zira Türkiye'nin bir seçimi idrak edip edemeyeceği bile kaygı vermeye başlamıştır.''*

Güneri Civaoğlu: "MSP'nin tutumu"

Gensorunun gündeme alınması için olumlu oy kullanan MSP'nin güvensizlik oylaması sırasında hükümeti desteklemesinin beklendiğini söyleyen Civaoğlu şöyle devam ediyor: *"Hafta sonuna kadar CHP lehine meclis aritmetiğinde önemli değişiklikler olursa ve Erbakan'ın kulağına onu yörüngesinden çıkartan bazı şeyler fısıldanırsa, güvensizlik önergesinde MSP'nin tutumu değişik olabilir. MSP grubu kullanacağı oyda serbest bırakılır, böylece bazı MSP oyları beyaz, bazıları kırmızı çıkar. Yahut MSP oylamaya hiç katılmaz."*

MSP'nin AP hükümetini düşürme yönünde hareket etmesinin zayıf bir ihtimal olduğunu belirten Civaoğlu, MSP'nin CHP'den "İçinde

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

İsrail'in Kudüs'ü ilhak çabası, Arap dünyasında şiddetli tepkiye yol açtı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İSRAİL Başbakanı Begin'in Başbakanlığı Kudüs'e taşıyacağını açıklaması Arap dünyasında sert tepkilere yol açtı. Müslüman ülkeler Pakistan'ın başkanlığında konuyu BM Güvenlik Konseyine götürdüler. Güvenlik Konseyinde konuşan Pakistan Dışişleri Bakanı Aga Şahi, Kudüs'un bütün dinlerce kutsal bir kent olarak tanındığını, İsrail'in Kudüs'ü ilhak ederek başkent yapması halinde Birleşmiş Milletlerin İsrail'e yaptırım uygulamasını istedi.

Bu arada Arap ülkeleri tüm dünyaya özellikle ABD'ye uyarıda bulunarak ''İsrail'in Kudüs'ü ilhaka yönelmesi ve ABD'nin İsrail'i desteklemesi halinde, Arap dünyasının bu konuda İsrail'i destekleyen her ülke ile ilişkisini keseceğini'' açıkladılar.

Öte yandan Begin'in Başbakanlığı Kudüse taşıyacağını açıklamasıyla Camp David Anlaşmasının bir darbe daha yediği bildirildi. Camp David Anlaşmasında, Kudüs sorununun görüşmeler yoluyla ele alınacağı belirtilmektedir. Begin'in açıklamasıyla, İsrail, Kudüs'ü görüşülebilir bir konu olmaktan çıkarmaktadır.

günlük

Şovenizmle elele

Çukurca'da dokuz yurttaşımızın Irak askerlerinin açtığı ateş sonucu öldürülmesi, basınımızda bazı ilginç tutumların ortaya çıkmasına neden oldu. Bazı basın organları, bu olayı Türkiye ile Irak'ın arasını açma yönünde kullanmaya kalkıştılar.

Bu tutumu takınanlardan ilki, Kerkük meselesini eşeleyen ve Irak'a karşı düşmanlığı körükleyen aşırı sağcı şovenizmin temsilcileriydi. Bunlardan biri olan Ergun Göze, Tercüman'da şöyle yazıyordu:

"Anlaşılıyor ki, Irak hükümetini kan tutmuştur. Hem de bazen haksız olarak bir mal üzerine oturanlarda deprenen bir tarzda. Malını aldığının çevresinden uzaklaştıracağına, kendisini unuttaracağına, gasıp daha da edepsizlenir... Iraklılar, Türklere de ateş açarak, dokuz kişiyi öldürmüşlerdir. İnsanda bu kadar engin tedailer meydana getiren bir hadise, tesadüf olabilir mi?" (3.6.1980)

Şovenizmi her olayda depreşenler işte böylece Türkiye ile Irak'ı birbirine düşürecek bir siyaseti öneriyorlardı. Diyeceksiniz ki, bu, onların her zamanki tutumudur.

Ama Türkiye ile Irak arasında gerginlik ve çatışma yaratmak isteyenler sadece Hergün ve Ergun Göze değildir. Bu konuda Demokrat gazetesi de kolları sıvamıştır. Demokrat, dünkü nüshasında şöyle bir başlık atmış:

"Çukurca katliamı örtbas edilmemelidir"

Haberin devamında hükümet. görevini yapmamakla ve katliamı yapanlardan hesap sormamakla suçlanıyor. Böylece Demokrat, iki hükümet arasındaki ilişkileri gerginleştirecek bir çizgiyi benimsiyor. Böyle bir çizgi, Ortadoğu'da saldırı halinde bulunan Sovyetler Birliği'nin komşu Ortadoğu ülkelerini birbirine düşürme ve bağımsız bir tavır alan Irak hükümetini yıpratma siyasetine hizmet ediyor.

İlginç olan, Kerkük'e göz dikmiş aşırı sağcı şovenizm ile, Ortadoğu'ya saldırıya geçmiş olan Rusya'nın farklı mevzilerden aynı noktaya, Türkiye-Irak ilişkilerinin tam ortasına atış yapmalarıdır.

Kıbrıs harekatında da böyle olmamış mıydı?

örse çekiç

Gülay Göktürk

Sendika enflasyonu

Bugün Türkiye'de yaşayıp da sendika enflasyonundan, sendikal bölünmüşlükten şikayet etmeyen kimse yok. İşçisinden işverenine, Çalışma Bakanından iş hukukçularına kadar, tüm sendikalar ve konfederasyonlar da dahil olmak üzere, herkes sendika enflasyonundan yakınıyor ve bir çare bulunmasını istiyor.

Gerçekten de, sendikal parçalanmışlık işçi sınıfının en önemli dertlerinden biri. Bakıyoruz, bir işkolunda yüzlerce sendika türemiş. Bir tek fabrikanın işçisi, üç-dört sendika tarafından bölük pörçük edilip birbirine düşman kesilmiş. Her gün üç-beş sendikanın kuruluşunu haber alıyor, ne isimlerini ne de sayılarını aklımızda tutamıyoruz.

Oysa işçi sınıfının güçlü, birleşik örgütlere olan ihtiyacı her zamankinden daha çok dayatmış durumda. İşçiler birleşmek, güçlerini aynı örgüt çatısı altında toplayıp, düşmanlarının karşısına birlikte dikilmek istiyorlar. Sendikal bölünmüşlüğe karşı çıkmak ve güçlü sendikaların çatısı altında birliği savunmak, işçi sınıfından yana olan herkesin ortak isteği haline gelmiş durumda.

Ancak, son zamanlarda, gerek hükümetin gerekse bazı sendikaların, işçilerin ve kamuoyunun sendika enflasyonuna karşı duyduğu tepkiden de yararlanarak, "birlik" adına son derece tehlikeli fikirler savunduklarını, yoğun bir propagandaya giriştiklerini görüyoruz.

En cesur bir şekilde MHP ve MİSK tarafından savunulan, hükümet ve bazı sendikalar tarafından da yumuşatılarak gündeme getirilen görüşe göre, sendika enflasyonunu önlemenin yolu, her işkolunda tek sendika uygulamasına geçilmesidir. Aynı işyerinde birden fazla sendikanın varlığına imkan tanınmamalı, bir işyerinde toplusözleşmeyi hangi sendika imzalarsa işçiler o sendikaya üye olmaya mecbur bırakılmalıdır. Son zamanlarda, Çalışma Bakanlığının 274 sayılı yasada bu yönde değişiklikler yapmak için hazırlıklar yürüttüğünü duyuyor, bazı gazetelerde bu görüşün propagandasının yapılışını izliyoruz.

Çalışma Bakanı, "Aynı işyerinde birden fazla sendika olmayacak. İşçinin birden fazla sendikaya üye olması önlenecek" diyor. Peki ama, acaba işçi neden birden fazla sendikaya üye oluyor? Neden zaten kıt olan ücretiyle iki sendikaya birden aidat ödemeyi göze alıyor.

Bakanın cevapsız bıraktığı bu sorunun üzerinde biz duralım:

Çünkü, bir işyerinde sendika değiştirme çalışması başladığında, bu çoğu zaman bir azınlık hareketidir. Başlangıçta küçük bir öncü grup sendika değiştirme çalışmasına girişir. Bu çalışma çoğu kez, yetkili sendikadan gizli yürütülmek zorundadır. Aksi taktirde, yetkili sendika bu öncü grubu rahatlıkla tasfiye edecek ve sendika değiştirme çabası boşa gidecektir. Bu yüzden de, yeni bir sendikayı işyerine sokmaya çalışan işçiler, çoğunluk haline gelinceye kadar ayrılmak istedikleri sendikaya da üyeliklerini devam ettirmek zorundadır. Dolayısıyla, iki sendika üyeliğinin yasaklanması demek, fiilen, sendika değiştirmeye kalkışmanın yasaklanması, işçilerin, ilelebet aynı sendikada kalmaya mahkum edilmesi demektir.

Bunun varacağı doğal sonuç ise, zaten "Her işkolunda tek sendika" olacaktır.

Her işkolunda tek sendika fikrini savunanlar, Tabipler Birliğini, Baroları ve diğer meslek odalarını örnek gösteriyorlar. "Nasıl bütün avukatlar isteseler de istemeseler de aynı baroya üye oluyorsa, işçiler de tek sendikada toplansın" diyorlar. Ancak unuttukları önemli bir fark var: Doktorlar aynı Tabipler Odasına üye oluyorlar ama, Tabipler Odası kalkıp da bir doktorun iki yıl boyunca ne kadar ücrete çalışacağını, hangi şartlarla çalışacağını tayin edemiyor. Hiç bir meslek odası, üyesi adına oturup işverenle pazarlık yürütemiyor, onun adına grev kararı alamıyor. Ama sendika bütün bunları yapıyor. Sendika yöneticisinin bir kalem oynatması, bir imzası, bazen onbinlerce işçinin iki yıl boyunca ne kadar yiyip içeceğini, nasıl yaşayacağını belirliyor.

Her işkolunda tek sendika olursa ne olacak? Seçme şansı elinden alınan işçi istese de istemese de o örgütün yaptığı sözleşmeye uyacak. O örgütü aidatı ile besleyecek. Üzerinde hiç bir üye baskısı hissetmeyen, herhangi bir rakip örgütle yarışmak ve üyelerini başka örgüte kaptırmak korkusu duymayan sendika yöneticileri de, kadiri mutlak hükümdarlar misali, işçinin tepesinde istedikleri gibi at oynatacak, özgür sendikacılık tarihe karışacak, yerini, adına sendika denilen ve hükümet tarafından güdülen bürokratik kuruluşlar alacak.

İşte. "Sendika enflasyonunu önleme", "İşçi sınıfının birliğini sağlama" laflarının ardında yatan asıl istek budur.

Evet, sendika enflasyonu önlenmeli, işçilerin sendikal birliği sağlanmalıdır. Ama bu nasıl olacaktır? MHP'nin savunduğu gibi, kanun gücüyle sağlanan, zora dayanan bir birlik işçinin özlemlerini ne kadar giderecek, ne kadar dayanacaktır? İşçinin birlik isteği, zoraki bir birlik değil, gönüllü bir birliktir. Gönüllü birlik ise, ancak ve ancak demokrasi temelinde sağlanabilir.

Bugün, birçok işyeri sendikal rekabet dolayısıyla bölünmüşse, aylarca süren yetki mücadeleleri çözümlenemiyor, hiç bir tabanı olmayan tabela sendikaları varlıklarını sürdürebiliyor ve her geçen gün çoğalıyorlarsa, bunun en temel sebebi, işçinin sendikasını özgür iradesi ile seçme hakkının olmayışıdır. İşçi bu hakkına kavuştuğu anda, sahtecilikle, üçkağıtçılıkla ya da hükümet zoruyla ayakta kalan bütün o naylon sendikaları silip süpürmeyi, bugünkü suni parçalanmışlığa son vermeyi bilecektir. O zaman işçi sınıfının ağırlıklı kesimi kendiliğinden birkaç sendika içinde yoğunlaşacak, bugünkü sendika enflasyonu büyük ölçüde ortadan kalkacaktır. O zaman işçiler, birkaç sendikaya birden üye olma zorunluluğu duymayacak, istediği sendikayı, her türlü baskıdan uzak bir şekilde oyuyla belirleyecektir. O zaman, aylarca uzayıp giden yetki mücadeleleri son bulacak, işçi çoğunluğunun iradesi, taşlı sopalı kavgaları, binbir türlü dalaveraları engelleyecek ve işyerlerine huzur getirecektir.

Çare ortadadır.

Çare, işçiye sendikasını özgürce seçme hakkını vermek, referandum hakkını yasallaştırmaktır. Yıllardır bu çözüme hayır diyenlerin, işyerlerinden yükselen referandum sloganlarına kulak tıkayanların şimdi kalkıp sendika enflasyonundan yakınmaları, "işçilerin birliği", "işyeri huzuru" gibi sözleri ağızlarına almaları ise kusura bakmasınlar, riyakarlıktır.

İstanbul'da gaz bayileri satışları durduracak

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Tüpgaz Bayileri Derneği, bayilerin kâr oranları artırılmadığı taktirde tüpgaz alım satım işlemlerinin durdurulacağını açıkladı.

Dernek Başkanı Mustafa Coşar tarafından yapılan açıklamada, tüpgazların alış fiyatlarında meydana gelen artışlar oranında bayilerin kârlarının artmadığı kaydedilerek, binlerce bayinin sermayelerini yitirmekle karşı karşıya kaldığı belirtildi. Açıklamada 48 lira olan bayi kârının artan masraf giderlerini karşılamaya yetmediği, tüpgaz esnafının sorununa bir çözüm getirilmediği takdirde tüpgaz alım satım işlemlerinin durdurulacağı ifade edildi.

●MHP'liler, Yozgat'tan militan getirtip gövde gösterisi yapıyor ve gerginliği zirveye çıkartmaya çalışıyorlardı

Saldırganlar desteği Emniyet Müdüründen alıyordu

Çorum OLAYLARI 1

Daşar Karadağ

GÜN Sazak'ın öldürülmesi üzerine MHP bunu fırsat bilerek saldırıya geçti. Kitle terörünü daha da yoğunlaştırdı ve yurdun dört bir yanında halka saldırılarda bulundu. Halk kendiliğinden MHP'nin saldırılarının artacağını dikkate alarak "nefsi müdafaa" durumuna geçti.

Çorum, Amasya, Tokat üçgeni öteden beri MHP'lilerin önemli faaliyet alanları arasındadır. MHP'nin bu bölgede de hücumu tazelemesi bekleniyordu. Nitekim öyle oldu. Bu bölge, iki mezhepten Alevi-Sünni halkın iç içe yaşadığı, asırlardır iyi ilişkiler içinde olduğu bir yerdi. MHP'lilerin bu bölgede yapabilecekleri en önemli şey, halk arasındaki mezhep ayrılıklarını körükleyerek çelişmeleri keskinleştirmekti. MHP'nin elinde bundan başka herhangi bir silah yoktu.

Sazak'ın öldürülmesi üzerine Türkeş'in taraftarlarına itidal ve sabır telkin etmesinden sonra MHP'liler Çorum'da bir kısım polisin, Emniyet Müdürünün ve Valinin koruma ve desteği ile daha çok ilerici Alevi-Sünni halkın birlikte yaşadığı mahallelere karşı saldırıya geçtiler. Çorum halkı MHP'nin bu saldırılarını kararlılıkla ve birlik halinde defetmeyi başardı. Bu başarı, Çorum'un yeni bir Kahramanmaraş olmasını engelledi ve kitle katliamına meydan verilmedi. Gazeteler bu olayı doğru, dürüst yansıtmadılar ve gerçeği ortaya çıkarmadılar. TRT ise günlerce Çorum olayını gizledi.

Demokrat gazetesi ise 6 Haziran günü birinci sayfasında objektife poz vermiş, yüzü maskeli ve eli tüfekli iki kişinin fotoğrafını yayınladı. Çorum'da barikatlarkurarak ve tamamen meşru ve haklı zeminde saldırganlara karşı mücadele eden halk resimlenmemiş, halkın bu tutumu ön plana çıkarılmamıştı.

Acaba gerçek neydi? Gerçeği ortaya çıkartabilmek için önce AP hükümetinin kurulmasından bu yana MHP'nin faaliyetlerini gözden geçirmekle işe başlanmalıdır. Çorum'da aylardan beri faşistlerin çeşitli tertip ve saldırıları adım adım gelişiyordu. Bunlar Emniyet Müdürünün koruyuculuğu ve desteğiyle eylemler yapıyorlardı. Çorum Valisi de bu durumu göre göre ve bu olayların bu kentimizde nereye varabileceğini bile bile MHP'li polislere ve Emniyet Müdürüne hoşgörüsünü devam ettiriyordu. MHP'liler aylardır çeşitli tertipler peşinde koşuyorlar, bölücü propagandaya sarılarak Sünni vatandaşları kendi taraflarına kazanmaya çalışıyorlardı. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramında, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında bizzat vilayet yetkililerinin gözleri önünde halka ve öğrencilere saldırıyorlar, bazı öğrenci gruplarına yuh çekiyorlar, bayram törenine gelen seyircilerin bir kısmına da fiili saldırılarda bulunuyorlardı.

MHP her fırsattan yararlanıyor; hatta Çorum'la ilgisi olmayan MHP mitinglerinin afişlerini sokaklara, çeşitli yerlere yapıştırıyordu. Bunlarla da yetinmeyen bu parti, Yozgat'tan ve diğer kasabalardan faşist militanlar getirterek gövde gösterileri yapıyordu. Bütün bu faaliyetlere dayanarak şehirde gerginliğin zirvesine varmasını planlıyorlardı.

MHP özellikle bu gerginlik politikasının ürünlerini toplamak için halkı ikiye bölen propagandaya girişiyordu. Alevilerin Sünni halka karşı katliama girişmeye hazırlandıklarını yayıyordu. Bu propaganda Sünni halkın bir kısmını etkileyebiliyordu.

Birçok Sünni yurttaş MHP'nin propagandasının ne derece doğru olup olmadığını merak ederek Çorum'u bazı mahallelerinde bizzat gelip gezerek ve orada oturan Sünni vatandaşlardan bilgi alarak durumu anlamaya çalışıyorlardı. Halk, MHP'nin bu propagandasını boşa çıkarmak için elinden geleni yapıyor, durumu anlamaya çalışanları bizzat mahallesinde gezdirerek onlara yardımcı oluyordu.

MHP'nin bütün bu yaptıkları karşısında kendine "devrimciyim" diyen bazı gruplar kendi aralarındaki tartışmaları şiddete dönüştürüyorlardı. Bu durum halkı tedirgin ediyor, üzüyordu. MHP'nin yakınlaşan saldırıları karşısında ne yapılacağı, nasıl mücadele edileceği bilinemiyor ve mücadeleyi zaman zaman zaafa uğratıyordu.

Halkı birleştiren, örgütleyen ve MHP'nin saldırıları karşısında adım adım ilerleten bir siyasetin olmayışı MHP'lilerin daha pervasız saldırılarına yol açıyor, öğretmenler bizzat kendi makamlarında dövülüyor ve Alevi gençlere açıktan açığa tehditler yağdırılıyordu. "Alevilerden hesap sorulacağı" bizzat faşistler tarafından insanların yüzlerine haykırılıyordu.

Çorum'da Alevi ve Sünniler birlikte ve içiçe asırlardan beri beraber yaşamışlardır. Zaman zaman partizanlık uğruna bazı siyasi partilerin şöven ve ırkçı unsurların kışkırtmaları olmuştur, ama bu olaylar halkı bölememiştir.. Aleviler asırlardan beri Osmanlı sultanlarının "Yavuzca" kırımlarına uğramış, fakat Mustafa Kemal'in gerici kurumlara karşı açtığı mücadeleden sonra, Cumhuriyet tarihinin başlamasıyla, nispeten özgürleşmiş ve Sünni halka karşı da güveni artmıştır. Fakat Celal Bayar'ın Vatan Cephesi çağrısı üzerine 1957'lerden sonra Alevi halk tekrar bir tedirginlik içine itilmiştir. Hatta o günleri yaşayanlar Demokrat Parti iktidarının cepheleşmeyi hızlandırmak için birçok köye silah sevkiyatı yapması üzerine Alevi ve Demokrat Partiye karşı olan vatandaşlar iyice tedirgin edilmişler ve halk arasındaki güvensizlik ortamı geliştirilmiştir. 27 Mayıs ihtilali ile bu duruma da son verilmiş, Alevi vatandaşlar, üzerindeki baskı önemli ölçüde kalkmıştır.

Aleviler Türkiye'deki ilerici birikimin içinde yer almışlar, baskıya, zulme karşı AP iktidarının uygulamalarıyla mücadele etmişler, ABD emperyalizmine karşı mücadelenin içinde etkin bir şekilde yer almışlardır. MHP'nin Alevilere düşmanlığının bir sebebi de budur.

12 Mart darbesinden sonra MHP, Alevi halka karşı çeşitli saldırılar yapılmasına bizzat önderlik etmiş, Türkiye'deki devrimci birikimin yok edilmesinde Alevi halkın varlığını bir engel olarak görmüştür. Bu yüzden bu gün MHP halka saldırırken hem yanında destekçiler kazanmak açısından, hem de ilerici birikimin içerisinde yer alan Alevileri sindirmek ve dağıtmak bakımından mezhep ayrılıklarını körüklemektedir.

(DEVAM EDECEK)

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

Tam bir savurganlık örneği:

Kığı PTT'si yeni bina tamamlandığı halde barakada çalışıyor

BİNGÖL (ÖZEL)

Bingöl'e bağlı Kığı ilçesi PTT hizmetleri, iki katlı yeni yapılmış bina dururken, eski bir barakada yürütülmeye çalışılıyor. Haberleşmenin gizliliği ilkesi bir yana, tüm çalışmaların içiçe yürütüldüğü bu barakada vatandaşlar telefon görüşmelerini ve telgraf yazışmalarını da güçlükle yapabiliyor.

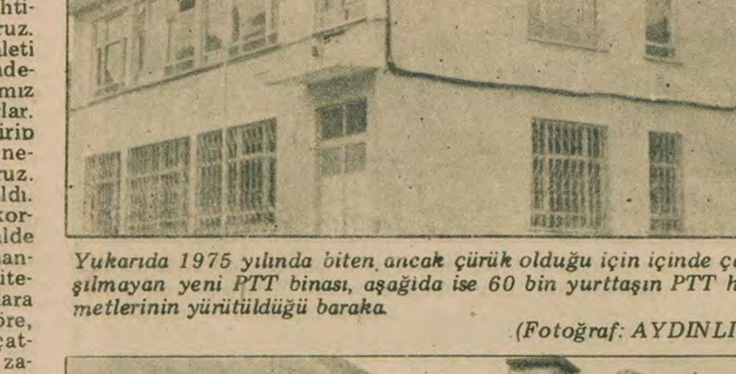
Kığı PTT çalışanları işyerinin dört duvardan ibaret olduğunu belirterek şunları anlattılar:

"İşte biz bu şartlar altında 60 bin insanın haberleşme ihtiyacını karşılamaya çalışıyoruz. Bu binanın suyu yok, tuvaleti yok. Kupkuru dört duvar sadece. Bu yüzden arkadaşlarımız çok güçlüklerle karşılaşıyorlar. Kışın rüzgar bir taraftan girip öbür taraftan çıkıyor. Bu nedenle birçoğumuz hastalanıyoruz. Sözde bize yeni bir bina yapıldı. 1975'te bitti. 5 senedir hâlâ korkuluk gibi orada boş bir halde bekliyor. Çünkü teknik elemanların incelemelerine göre, müteahhit Ali Karaaslan standartlara göre yapmamış. Tespitlere göre, 54 kolonda önemli ölçüde çatlaklık var. Yağmur yağdığı zaman bodrum katı suyla doluyor. Telefon konuşma kabinleri oldukça dar yapılmış. Yapılan incelemelerde milyonlarca liraya mal olan bu binaya sağlam raporu verilmedi. Ancak sonradan mahkeme kararıyla yapılan incelemede, verilen raporda "İdare edilebilir" denilmiştir."

Bölgenin deprem kuşağında olmasından dolayı böyle bir binada çalışmanın büyük tehlikeler yaratacağına dikkat çeken memurlar daha sonra şöyle konuştular:

"PTT gibi bir haberleşme teşkilatının önemi çok büyüktür. Binasından aletlerine kadar teçhizatın kusursuz olması gerekir. Vatandaş normal zamanda bile telefonla güçlükle konuşuyor. Deprem ya da kış şartlarında görüşme imkansız hale geliyor."

Boş duran binanın camlarının da kırıldığını ve giderek çürümeye başlayacağını anlatan Bingöllüler bu binayı böylece bırakan müteahhitin ve sağlam raporu ile teslim alan sorumluların cezalandırılmasını istediler. "Devlet bizi kemerlerimizi sıkmaya çağırıyor, ama savurganlığın en alasını bizzat devlet yapıyor" dediler.

Yukarıda 1975 yılında biten ancak çürük olduğu için içinde çalışılmayan yeni PTT binası, aşağıda ise 60 bin yurttaşın PTT hizmetlerinin yürütüldüğü baraka.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Bir öğretim yılı daha biterken

Binlerce çocuk bu yıl da okul yüzü görmedi

Bir öğretim yılını daha geride bıraktık. İlkokul çağındaki çocuklarımızın birçoğu az çok normal ve sürekli derslerine devam ederek acılı tatlı bir yılı bitirirken, birçokları da 8 ayın üç ayında bile doğru dürüst öğretmen yüzü görmediler. Değişen hükümet ve yapılan öğretmen sürgünleri gencecik çocukları aylarca öğretmensiz ve derssiz bıraktı.

Binbir güçlük içerisinde 7-8 yaşlarındaki yüzlerce çocuk kilometrelerce yol yürüyerek karda kışta kendilerinden uzakta bulunan okullarına gidip gelirken, bu yıl binlerce çocuk da yine okul yüzü görmedi. Okul yüzü görmeyen Pertek'e bağlı Salınker Mezrasındaki çocuklar "Bizim suçumuz ne biz ne yapmışız bize niye okul yapılmıyor" diyerek sitem ediyorlar. "Abi bizi de yaz belki görüp de halimizi soran olur" diyerek "Biz de komşu köylerdeki çocuklar gibi kendi köyümüzde okula gitmek istiyoruz" diyorlar.

Konuştuğumuz çocuk velileri ise geçmiş muhtarları döneminde okul için çok uğraştıklarını ancak dertlerinden anlayanın olmadığını belirttiler.

Fotoğrafta, "Biz de, komşu köylerdeki çocuklar gibi köyümüzde okumak istiyoruz" diyen Salınkir Mezrasının okul çağındaki çocukları görülüyor.

GÜNDEM dışı

Hükümetin ekonomik politikaları sonuç vermeye başladı

Hükümetin yeni ekonomik uygulamaları ilginç sonuçlarını şimdiden göstermeye başladı. Biliyorsunuz, hükümet KİT'lere emri verdi: "Maliyetiniz mi artıyor, hemen fiyatlarınıza zam yapın"... Ve bu emirle zamlar otomatiğe bağlandı. Hergün KİT ürünlerine gelen sessiz sedasız zamlar birbirini izliyor. Şimdi neler oluyor bakalım. THY, toplusözleşme yapıyor, ardında sözleşmede verdiğinden daha fazlasıyla uçak biletlerine zam... Nasıl olsa bu arada bir de gerekçeleri var ya, işçilere zam yaptık diye, iki mislini de uçak biletlerine bindirmeyi marifet sayıyorlar. Sonuç: Yolcu sayısı azalıyor. Şimdi THY her seferde 500-600 bin lira zarar ediyor. Bunun da sonucu; uçak seferlerinin yavaş yavaş iptali..

Hükümetin uygulaması sürdükçe ortaya çıkacak tabloyu şimdiden kestirmek zor değil... Zarar artıyor, haydi bir yeni zam daha... Yolcular daha da azalıyor, yap yeni bir zam daha kaldır üç seferi daha... Sonuç birgün bütün uçak seferlerinin iptal edildiğini duyarsak şaşmamak lazım.

Eeeeh, marifet buydu madem, peki kardeşim niye baştan iptal etmiyorsunuz şu THY'yi.. Nasıl olsa bu işe talip özel sektörcüler de var... Niye bu arada zararı millete yüklüyorsunuz. O zaman başınızda THY gibi bir dert de kalmaz, bir de şu demiryollarıyla, deniz yollarını da hallederseniz o zaman eski Maarif Bakanı misali ne güzel işleri idare edersiniz.

GEDİK

İzlanda'da insanların ortalama ömrü 73, Türkiye'de ise 53 yaşmış..

Bu yaş ortalaması ile dünyanın alt sıralarında yer alıyormuşuz.

Öte yandan doğum oranının en yüksek olduğu ülkelerden birisiyiz.

Aslında bu şartlarda ortalama yaşın daha da düşük olması gerekmez mi?

Neyse, doğanların yarısı bir yaşına gelmeden ölüyor, diğerleri de lise ve üniversitede bu dünyayı terkediyor...

Bir de Celal Bayar gibi hâlâ yaşayanlar var.

İşte böylece bir yandan çocukları ve gençleri öldürerek, diğer yandan Bayar gibilerini hâlâ yaşatarak ortalamayı 53'te tutturuyoruz.

Yoksa, dünyanın en alt sırasında yer almamız işten bile değil...

Kendimizi yaş ortalamasının 40 olduğu Afrika ülkelerinin yanında buluverirdik alimallah...

Almanya'dan bir zam karikatürü

—Ben ne yapayım, kuraklık var, korkunç kuraklık!

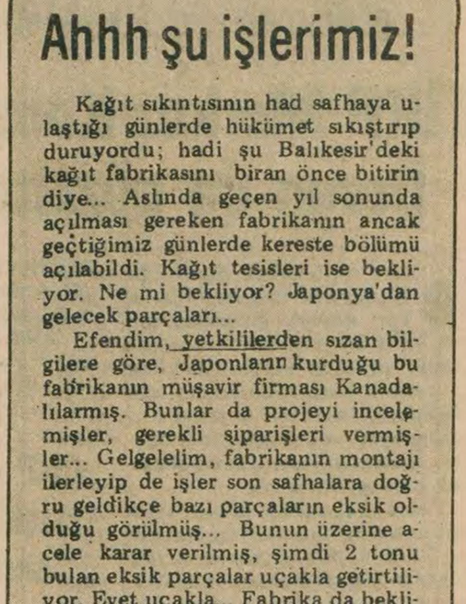
Sinir mütehassısı böyle yaparsa

Yeni kurulan Güney Haber Ajansı ilginç bir haber geçti. Aynen aktarıyoruz:

İSTANBUL 21 Haziran (GHA)— Bir hanım sinir mütehassısı İETT otobüsünde yanındaki hanım yolcunun söz ve hareketlerine sinirlenerek kadının önce elini ısırmış, daha sonra da polis çağrılınca ısırdığı parmağı tedavi ederek kendisini affettirmiştir.

Sosyal Sigortalar Şişli Hastanesi Sinir Mütehassısı Doktor Müstakima Sınav otobüste yanında bulunan Bülbül Kaptan isimli, hanım yolcuya, kendisini sıkıştırdığını ikaz ederek öteye gitmesini söylemiştir. Bülbül Kaptan bu ikaz karşısında önce bağırıp çağırmaya başlamış, sonra da doktorun üzerine saldırmıştır. Karşılaştığı harekete çok sinirlenen sinir mütehassısı hanım doktor da kendini müdafaa için Bülbül Kaptan'ın parmağını ısırarak yaralanmasına sebep olmustur.

Otobüs Fındıklı'da durdurulmuş, polis çağrıldığını gören sinir mütehassısı hanım çantasından çıkardığı ilaçlarla Bülbül Kaptan'ın elini tedavi etmiş ve kendisinden özür dilemiştir.

Sinir mütehassısı hanımın ısırdığı Bülbül Kaptan'ı tedavi ederken çekilen fotoğraf görülüyor.

Ahhh şu işlerimiz!

Kağıt sıkıntısının had safhaya ulaştığı günlerde hükümet sıkıştırıp duruyordu; hadi şu Balıkesir'deki kağıt fabrikasını biran önce bitirin diye... Aslında geçen yıl sonunda açılması gereken fabrikanın ancak geçtiğimiz günlerde kereste bölümü açılabildi. Kağıt tesisleri ise bekliyor. Ne mi bekliyor? Japonya'dan gelecek parçaları...

Efendim, yetkililerden sızan bilgilere göre, Japonların kurduğu bu fabrikanın müşavir firması Kanadalılarmış. Bunlar da projeyi incelemişler, gerekli siparişleri vermişler... Gelgelelim, fabrikanın montajı ilerleyip de işler son safhalara doğru geldikçe bazı parçaların eksik olduğu görülmüş... Bunun üzerine acele karar verilmiş, şimdi 2 tonu bulan eksik parçalar uçakla getirtiliyor. Evet uçakla... Fabrika da bekliyor, bu arada dışardan da kağıt ithal ediliyor... Müşavir firma ise işlerini tamamladığı için ortalıkta yok. Hatanın zararını kat be kat ödüyoruz.

Ahhh şu yöneticilerimiz. sanayi kurmadan önce iş yapmasını öğrensek ya, ne dersiniz?

Açıkça
DOĞAN YURDAKUL

İbret alınacak talimat

Diyarbakır'dan mektup gönderen bir öğretmen arkadaş, yazdığı mektupta herkese ibret olacak bir talimattan söz ediyor. Diyarbakır Töb-Der yöneticileri, bir ilkokul müdürüne okul öğretmenlerinin bir kısmının da katıldığı bir toplantıda şu talimatı vermişler: "Okullarımıza yeni gelen öğretmenlerin siyasi niteliğini bilmediğimizden, daha doğrusu, şu anda bizim gibi düşünmeyen öğretmenlere ilimiz hudutları dahilinde görev yaptırmamak gücümüz ve yetkimiz olmadığından Töb-Der Diyarbakır Şubesine üye olan tüm idareci arkadaşların aşağıdaki hususlara harfiyen uymaları bir zorunluluktur.

1– Okulumuza yeni atanan öğretmenler hakkında bizzat oluşturacağımız istihbarat servisi yardımı ile bilgi toplayıp en kısa zamanda yönetim kurulumuza bildirilecektir.

2– Elde edilen bilgiler sonunda bizimle aynı görüşü paylaşmadığı ve tekerimize taş koyacağı anlaşılan öğretmenlere, diğer arkadaşlarımıza örnek olması açısından her türlü baskı ve sindirme eylemlerinde öncülük edilecektir.

3– Okullarımıza 'Aydınlık denilen karanlık gazete'nin girmesi kesinlikle yasaktır. Engellenemediği koşullarda bize bildirmek zorunda olduğunuz gibi, siyasi propaganda yaptığı gerekçesiyle ilgili öğretmen hakkında soruşturma açılmalıdır.

4– Bizimle aynı görüşü paylaşan arkadaşlara en geniş hareket imkanı sağlanmalı, göze ve kulağa hoş gelmeyen "devrimci ahlakla" bağdaşmayan bazı uygunsuz davranışlarına da bir amaca hizmet ettiğinin bilincinde olarak uyarı, ikaz vs. gibi gericilere malzeme sağlayan tutumlardan dikkatle kaçınmalısınız.

5 – Huzur içinde eğitim yapmak, öğretmenler arasında şu veya bu nedenden dolayı bölünmeye karşı çıkmak, düşünce ayrılıklarını uygarca tartışmak ve ikna yoluyla çözmek gibi yöntemler son derece hatalıdır. Maocuların bunun aksi yönündeki propagandalarına aldanılmamalı.

6– Bilindiği gibi okullardaki eğitim ve öğretim tamamen sömürgecilere hizmet etmekte olup, çocuklarımız kendi ana dilleriyle eğitim yapamamaktadırlar. Bunun bilincinde olan arkadaşlarımız ders yapıp yapmamakta serbesttirler. Çocukların yetiştirilmesini savunan Maocular ve diğerleri zaten burjuvadırlar. Bu nedenle öğretim yapmaktadırlar. Bu konuda da kafamızın açık olması gerekmektedir.

7– Kurtuluş Savaşına, sömürgecilerin bayrağına ve milli marşlarına karşı tutumumuz açıktır. Bu savaş halkımızı sömürgeleştiren bir savaş olduğu gibi bayrak ve marş da bunu sembolize etmektedir. Aldatmacadır. Bu konuda da yapmak zorunda olduğumuz formalite törenlerde öğretmen ve özellikle öğrencilerimize örnek olmalısınız.

8– Sonuç olarak bizim gibi düşünmeyen ve yukarıdaki devrimci ilkeleri savunmayan her kişi ve kuruluş faşist ve gericidir. Okullarımızdaki her türlü faaliyetleri kısıtlanmalıdır. "Düşünceye saygı" gibi safsatalara kulak asmayıp, fikirlerini yaymalarına ve öğretmenleri kandırmalarına fırsat verilmemelidir.

Bunları bir bütün olarak dikkate alarak, geleceğimizi düşünmeniz gerektiğini hatırlatır, mücadelenizde başarılar dileriz."

İbret verici talimatı okudunuz.

Şimdilik "güçleri ve yetkileri" olmadığından bu "devrimci" adını verdikleri faşist ve ırkçı kurallara uyulmasını istiyorlar. Bir de ellerine "güç ve yetki" geçerse, öğretmenlere neler çektireceklerini artık siz düşünün.

Burada söylenenlerin Orhan Cemal Fersoy'un yaptıklarından, okullara doldurduğu MHP'lilerin düşündüklerinden ne farkı var?

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI
ERHAN YALVAÇ

(DEVAMI YARIN)

BUL/MACA

SOLDAN SAĞA: 1) Harekete geçirici propaganda. 2) Hafif ya da basit malzemeden yapılmış tek katlı basit yapı - TERSİ görkemli, devlet başkanları veya soyluların oturduğu bina. 3) Ribo Nükleik Asitin simgesi - Tarım işçisi - Tersi yeterli olmayan. 4) İsim - TERSİ söz verme - TERSİ özel bir iş için görevlendirilmiş topluluk. 5) Gemici urganı - Bir zaman birimi. 6) Aylardan biri - Özellikle Erzurum yöresinde oynanan bir oyun. 7) Milimetrenin kısa yazılışı - Yönetim. 8) Yılın özel günlerini ve bazı bilgileri içeren kitap biçimindeki takvim - Kılıç, kama kılıfı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) ABD Başkanı iken köleliğin kaldırılması ve Kuzeyle Güneyin birleştirilmesi için mücadele eden siyaset adamının ilk adı. 2) Bir askeri sınıf. 3) TERSİ dili Hint-Avrupa dil ailesinden olan topluluk, ya da kimse - Bir nota. 4) Tantalın simgesi - Bedensel asker hareketleri. 5) Akmak eylemi, sızıntı. 6) Bir çeşit hastalık - Büyük nefret. 7) TERSİ isim. 8) Birine vakit kaybettirmek. 9) İyi konuşan, hatip. 10) TERSİ yaşça büyük, ulu. 11) Özellikle tankların tahribinde kullanılan bir silah. 12) Şeker hastalarının ilacı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Pablo Neruda 2) adE - Dakota. 3) Normal - Dalga. 4) Makedonya. 5) Odun - Tasma. 6) Madem - Anaç. 7) inA - Asır - Ra. 8) Ma - Ebe - Evrak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Pantomim. 2) adO - Dana. 3) Bermuda. 4) Mana. 5) Odak - maB. 6) Nalet - sE. 7) Ek - Darı. 8) Rodos-Re. 9) Utanma. 10) Dalyan 11) -Ga - Ara. 12) AA - Uçak.

Reagan başkan olursa, ABD Tayvan'ı tanır mı?

Çin yönetimi, Reagan'ın tutumunu sert bir dille eleştiriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AMERİKA'da Başkanlık seçimleri yaklaşırken, Carter'ın rakibi belli oldu. Cumhuriyetçi Partili Ronald Reagan.

Reagan'ın önerdiği dış politikalar konusunda çeşitli yayın organlarındaki tartışmalar, son olarak Pekin ile Washington arasında da bir sorun oldu.

Çin'in Amerika'daki Cumhuriyetçi Parti Başkan adayı Ronald Reagan'i isim vererek sert bir dille eleştirmesi, yankılara yol açtı. Çin Komünist Partisi resmi yayın organı "Halkın Günlüğü" gazetesi 14 Haziran tarihli sayısında, ABD-Tayvan ilişkilerini yeniden düzenlemeyi savunan Cumhuriyetçi Parti ileri gelenlerini uyararak, böyle bir girişimin ABD-Çin ilişkilerinin temelini yıkacağını vurguladı.

Bu konuya önemle değinen bir yorum yayınlayan gazete, "Bay Reagan saati geriye kurmayı ve Amerikan dış politikasında 2 Çin varmış gibi davranmayı tasarlıyor. Bu, ABD'nin Çin'i resmen tanımayı kabul etmesiyle, 18 ay önce imzalanan ABD-Çin resmi ortak bildirisinin açıkça ihlali anlamına gelmektedir" dedi.

CARTER SONRASI

BİLİNDİĞİ gibi, Carter yönetimi, iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleştiği zaman Tayvan'daki elçiliğini kapatmayı ve Tayvan yönetimiyle yaptığı uzun vadeli ikili savunma anlaşmasını iptal etmek için bu ülkeden birliklerini geri çekmeyi kabul etmişti. Bundan sonra, Carter yönetimi Tayvan'la ilişkilerini yalnızca, bu ülkedeki resmi olmayan Amerikan Enstitüsü denetiminde ticari ve kültürel alanlarda sürdürdü.

ABD-Çin ilişkileri normalleştiği zaman Reagan'ın bunu kınayarak, "Bu açıkça Tayvan'a ihanettir" demesinden bu yana, Çin Reagan'ın Başkan olma ihtimalini tepkiyle karşıladı.

Resmi Çin Haber Ajansı, "Halkın Günlüğü" gazetesindeki yorumu aynen İngilizceye çevirerek Çin'in ABD'nin iç politikası üzerine yorum yapmayacağını, ancak Reagan'ın politikasının Çin'i de ilgilendirdiği için demeçlerinin cevapsız kalamayacağını belirtti.

REAGAN'IN GÖRÜŞLERİ

YORUMDA daha çok Reagan'ın geçtiğimiz ay Detroit'te yaptığı konuşmaya değinildi. Bu konuşmasında Reagan şimdiki yönetimin Tayvan'a karşı olan tutumunu kınayarak, özellikle Tayvan'daki ABD Büyükelçiliğinin kapatılmasını eleştirmiş ve Tayvan'daki yönetimin Cumhuriyetçi bir başkandan daha iyi muamele görmeyi ümit edebileceğini ima etmişti.

Reagan, bu konuşmasında Tayvan'la resmi ilişkilerin düzeltilmesini uygun bulduğunu söyleyerek, şunları belirtmişti: "Ben Çin Cumhuriyeti ile en iyi ilişkiyi kurmak istiyorum. Özgür Çin Cumhuriyeti bilmelidir ki, biz onları bir müttefik olarak görüyoruz ve onlarla resmi ilişkilerimiz var."

Reagan sözlerini şöyle sürdürmüştü: "Tayvan'da elçiliğimiz varken, Pekin'de bir irtibat büromuz vardı. Carter'ın uzun yıllar müttefikimiz olan Tayvan'ı bir kenara atmayı uygun bulduğu zaman ise, irtibat bürosu Tayvan'da kuruldu."

Reagan, Tayvan'daki ABD irtibat bürosunun Tayvan'a verilen statü için yetersiz olduğunu ileri sürerek, "O irtibat bürosu resmi değil, bir çeşit özel kuruluş. Ben onu resmi bir irtibat bürosu yapacağım ve böylece Tayvan halkı kendileriyle hükümet düzeyinde ilişkilerimiz olduğunu bilecek" demişti.

ÇİN'İN ELEŞTİRİSİ

HALKIN Günlüğü" gazetesinin yorumunda ise, Çin-ABD diplomatik ilişkilerinin ABD'nin sadece bir tek Çin tanıdığı ve Tayvan'ın Çin'in bir parçası olduğu ilkesine dayandığını herkesin bildiği belirtiliyor. Bu konuda şöyle deniliyor: "Tayvan'daki Milliyetçi Çin rejimini tekrar bağımsız bir hükümet olarak tanımak için girişilecek herhangi bir hareket Çin-ABD ilişkilerinin normalleştirilmesinde altı çizilen temel noktanın açıkça ihlal edilmesi anlamına gelecektir."

Yorumda daha sonra, Tayvan üzerindeki tartışmaların tekrarlanması yerine Çin ve ABD'nin, Sovyet yayılmacılığına karşı koymak için birlikte daha yakın çalışabilecekleri belirtildi. Afganistan'dan Kamboçya'ya kadar Sovyet müdahalelerinin hatırlatıldığı yorumda şöyle deniliyor: "Diplomasiye gerçekçi bir anlayışla bakan herkes, Çin-ABD ilişkilerinin tahrip olmasından kimin kârlı çıkacağını çok iyi bilir."

Reagan (sağda) eski başkanlardan Ford ile birlikte görülüyor.

Reagan' ın danışmanı Allen, başkan adayının kırdığı potu düzeltmeye çalışıyor

Reagan, Çin konusunda geri adım attı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

REUTER Haber Ajansının bildirdiğine göre ABD Başkan adaylarından Ronald Reagan'ın izleyeceği dış siyaset açıklandı.

Reagan'ın danışmanları, Başkan adayının kasım ayında seçilmesi halinde, ABD dış siyasetinde tutarlılık ilkesine bağlı kalacağını, Ortadoğu veya Çin konularında herhangi bir değişik tutum izlemeyeceğini ve Afrika devletlerinin işlerine karışılmasına karşı çıkacağını duyurdular.

Reagan'ın dış siyaset başdanışmanı Richard Allen.

Reagan'ın dış siyaset başdanışmanı Richard Allen, Başkan adayının Tayvan ile yeniden resmi ilişki kuracağı yolundaki iddiaları yalanladı ve Reagan'ın ABD-Çin ilişkilerinin önemini her zaman kavramış olduğunu ve bu ilişkileri zedeleyecek davranışlara girmeyeceğini belirtti. Allen'in bu sözleri, yandaki sütunlarda bulacağınız Çin eleştirileri karşısında bir gerilemeyi ifade etmekte, sırf seçim kampanyası malzemesi olsun diye uluorta konuşan Reagan'ın sözlerini dengelemeyi amaçlamaktadır.

ORTADOĞU POLİTİKASI

REAGAN'ın Ortadoğu siyasetini açıklamak için zamanın erken olduğunu vurgulayan Allen, bununla birlikte Başkan adayının Camp David Antlaşmasını esas kabul edeceğini söyledi.

BATI AVRUPA

REAGAN'ın danışmanı Batı Avrupa ülkeleriyle ilişkilerin bozulmasından kaygılandıklarını belirtiyor ve bunu, Carter'ın dış siyasetinin güvenilirlik ve tutarlılıktan yoksun olmasına bağlıyor. Reagan yönetiminin, ABD'nin toplu savunmanın yükünü müttefikleriyle paylaştıracağı ve ittifak güvenliği açısından daha yoğun çaba harcayacağı belirtiliyor.

AFRİKA ÜLKELERİ

REAGAN yönetiminin, büyük bir karışıklık içinde bulunan Afrika ülkeleri arasında beyaz ya da siyah ayırımı yapmayacağı, ancak Afrika ülkelerine Sovyetlerin askeri üsler yerleştirmesine de karşı çıkacağı bildiriliyor.

GÜNEY KORE

REAGAN'ın danışmanları, Güney Kore'deki Amerikan askerlerinin azaltılmamasını ve bunların Japonya'nın da çıkarına hizmet ettiğini savunuyor.

RUSYA'YA AMBARGO

REAGAN Sovyetler Birliği'ne uygulanan buğday ambargosunun Amerikalı çiftçilere haksız bir yük olduğu düşüncesinde. Reagan yönetimi, bu uygulamayı kaldırma amacıyla kararı gözden geçirebilecek.

İNSAN HAKLARI

REAGAN'ın danışmanları, Carter yönetiminin Doğu Bloku ülkelerindeki uygulamaları görmezlikten gelerek, müttefiklerini kızdırdığına inanıyor ve Reagan'ın dünyayı kusurları ile ele alıp ona göre hareket edilmesi gerektiğine inandığını söylüyorlar.

Reagan'ın dış siyaset konularındaki başdanışmanı Richard Allen eski başkanlardan Nixon'un 1968'deki seçim kampanyasında da aynı görevi yürütmüştü. Daha sonra Kissinger ile birlikte Nixon yönetiminde görev alan Allen, bu görevinde etkisiz kalınca Beyaz Sarayı terketti.

Allen, yukarıdaki dış siyaset görüşlerinin yanı sıra, savunma alanında da, Carter'ın yapımını durdurduğu B-1'lere benzer bir bombardıman uçağının yapılmasını, nötron bombasının kullanılmasını ve askeri bütçenin artırılmasını istiyor.

Öte yandan, Reagan'ın seçilmesi halinde, Başkan Ford zamanında Savunma Bakanlığı yapan Rumsfeld'in veya NATO eski Başkomutanı Haig'in Dışişleri Bakanı adayı olacağı söyleniyor.

Venedik Zirvesinde, çatlaklar giderilmeye çalışıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ hafta, ABD-Batı Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Kanada devlet ve hükümet başkanları ve Japonya Dışişleri Bakanı Venedik'te biraraya geldi. Benzeri geçtiğimiz yıl Japonya'da yapılmış olan zirve, resmen ekonomik sorunlarda birlik sağlamayı amaçlıyordu. Ancak zirvenin ağırlık noktasını uluslararası siyasi olaylar ve Batılı ülkelerin bu olaylar karşısında ortak hareket etmesini sağlayacak çözümler oluşturdu

Zirveye katılan Batılı liderler birisi uluslararası, diğeri ekonomik sorunları kapsayan iki bildiri yayınladılar. Batılı liderler bu bildirilerin ilkinde, Moskova'nın Afganistan'daki askerlerinin bir bölümünü çekmesi yetersiz bulunuyor, asker çekiminin tam ve sürekli olması isteniyor. Siyasi bildiride ayrıca diplomatların rehin alınmasının kınanmasında ve özellikle Afganistan, Küba ve Hindiçini'den kaçan mültecilere yardım edilmesinde fikir birliğine varıldı.

İKİLİ GÖRÜŞMELER

BU arada liderler ikili görüşmeler yaptılar. Bu açıdan, Carter-Schmidt, Carter-d'Estaing görüşmeleri özel bir önem taşıyordu. Nitekim gözlemciler, ortak bildirilerde yansımayan görüş ayrılıklarının daha çok ikili görüşmelerde ifade edildiğini belirtiyorlar.

Carter, Sovyetlere karşı kendine özgü bir siyaset geliştirmeye çalışan Fransa Devlet Başkanının tutumundan duyduğu hoşnutsuzluğu daha önce ifade etmişti. Giscard d'Estaing, müttefiklerine danışmadan Brejnev ile Varşova'da biraraya gelmiş, ayrıca Brejnev'in zirveden önce Afganistan'dan birlik çekeceğini duyuran mesajını müttefiklerine iletmemişti. Yine de Carter, d'Estaing ile yaptığı görüşmeden çıkarken yaptığı açıklamada iki ülke arasındaki görüş ayrılıklarının bulunmadığını ileri sürmüştü.

Carter-Schmidt görüşmesinde de, Federal Almanya ile olan anlaşmazlıklar giderilmeye çalışıldı. ABD yönetimi, Schmidt'in ay sonunda Moskova'ya yapacağı ziyaret sırasında Batı ittifakı aleyhine bazı ödünler vermesinden çekiniyor. Buna rağmen ikili görüşmeden sonra Carter, Batı Alman Başbakanının Moskova ziyaretini yararlı ve gerekli bulduğunu söyledi. Carter, Başbakan Schmidt'in Afganistan ve benzeri konularda Brejnev'e karşı çıkacağından emin olduğunu sözlerine ekledi. Schmidt ise, zirvede ortak değer yargılarına varıldığını belirtti.

Bu arada bir açıklama yapan ABD Dışişleri eski Bakanı Henry Kissinger, Venedik zirvesinde yayınlanan ortak bildiriyi olumlu bulmakla birlikte, Sovyet birliklerini Afganistan'dan çıkarmak için yeterli olmadığını belirtti.

Gözlemciler, zirveden çıkan birlik görünümünün sonuçlarının pratikte sınanması gerektiğini, ancak Sovyetlerin Afganistan'dan birlik çekme kararıyla Batı'yı bölme girişiminin bu aşamada başarı kazanamadığını belirtiyorlar.

EKONOMİK MESELELER

VENEDİK zirvesinin ekonomik konuları kapsayan bölümünde özellikle enerji alanında oldukça iddialı kararlar alındı. Sanayileşmiş ülkelerin şimdiye kadar yaptıkları zirvelere oranla, enerji meselesi ilk kez bu kadar önemle ele alındı.

Bu konudaki en önemli kararları şöyle özetlemek mümkün: Batıdaki enerji kaynağı olarak petrolün kullanılma oranı 10 yıl içinde yüzde 53'ten yüzde 40'a düşürülürken, kömür üretimi iki katına çıkarılacak ve nükleer santrallerin sayısı artırılacak.

Venedik zirvesinde ayrıca, petrol fiyatına yapılan zamlardan en çok etkilenen gelişmekte olan ülkelerin durumu da ele alındı. Batılı liderler, IMF ve Dünya Bankasının bu ülkelere neler yapabileceğini tartıştı ve bu ülkelere tercihli tarifeler uygulanmasını önerdiler. Bu arada Batı Almanya, OPEC ülkelerine ilginç yatırımlar yapıp, bu ülkelerin kârlarını kolaylaştırarak, petrol fiyatlarının istikrara kavuşmasını istiyor. Batılılar ayrıca, Doğu Blokunun da yoksul ülkelere daha fazla mali yardım yapması gerektiğini vurguladılar.

Zirvede ayrıca yüzde 14'e ulaşan enflasyonu ve 24 milyonu bulan işsizliği önlemek için alınacak önlemler üzerinde duruldu ve enflasyona öncelik verilmesi istendi.

BIRLİK

ZİRVENİN ekonomik kararlarına gösterilen ilk tepkiler olumlu olmakla birlikte, Batıdaki çeşitli çevreler, alınan kararların uygulanırlığı konusunda kuşkularını dile getiriyorlar. Bu çevreler, özellikle Başkan Carter'ın seçim kampanyası döneminde, petrolle ilgili vergileri artıramayacağını ve nükleer enerji programını geliştiremeyeceğini söylüyorlar ve şu soruyu soruyorlar: "Kağıt üstündeki birlik pratiğe yansıyacak mı?" Bunun da cevabını esas olarak Batının önümüzdeki günlerde Moskova'nın çeşitli taktiklerine karşı takınacağı tutum belirleyecek.

23 Haziranda yapılan Venedik Zirvesinde (soldan sağa) Kanada Başbakanı Trudeau, Batı Alman Başbakanı Schmidt, Fransa Devlet Başkanı d'Estaing, İtalya Başbakanı Cossiga, ABD Başkanı Carter ve İngiltere Başbakanı Thatcher.

Ateşi körükleyerek yangın söndürmek

(Baştarafı 1. sayfada)

Bilindiği gibi MHP, Türk ve Kürt, Sünni ve Alevi kitlelerin birlikte yaşadığı bölgelerimizde, Türk ırkçılığını ve Alevi düşmanlığını esas alarak bir temel yaratmaya çalışmaktadır. Erzurum, Erzincan, Elazığ, K. Maraş, Malatya, G. Antep, Tokat, Çorum, Yozgat, Sivas gibi MHP'nin en çok oy aldığı illerimizde yapacağımız çok yüzeysel bir inceleme bile, bu gerçeği ortaya koymaya yeter. MHP buralarda ay- [illegible] ni geleceğe sahip olan halk kitleleri içinde milliyet ve mezhep düşmanlığı kışkırtarak güç toplamaktadır. Bu partinin temeli bölücülüktür. Varlık nedeni bölücülüktür. MHP yardımıyla istikrar anlayışı, bir kere Doğu, Güneydoğu ve Orta Anadolu bölgesinde yaşayan milyonları karşıya almaktadır.

Milliyet ve mezhep düşmanlığı temelinde, yeni Maraş katliamları yaratarak nasıl istikrar ve barış sağlanabileceğini varsın siz düşünün artık.

İkincisi, MHP yobazlığın ve gericiliğin partisidir. Dinci ve Osmanlıcıdır. Apaçık Atatürk düşmanıdır. Bıraksanız, Ortaçağı geri getirecektir. Oysa Türkiye'nin yüz yıldır yaşadığı demokratik devrim, köhnemiş Osmanlı devletini tarihin derinliklerine gömmüştür. Özellikle Mustafa Kemal'in önderliğinde başarılan yenilikler, ilerici ve devrimci kuşaklar yaratmıştır. Türkiye'nin canlı, sağlıklı ve geleceği olan insan gücü budur. Bir toplumun çürüyen yanlarını değil de, canlı yanlarını keserek istikrar sağlamaya imkan yoktur. Böyle bir girişim, toplumda büyük dalgalanmaları da birlikte getirir.

Üçüncüsü, MHP tüm halka karşı zorbalığın partisidir. Bütün Türkiye halkını kırımla, kıyımla, cinayet ve şiddetle susturmayı program olarak benimsemiştir. Tarihi boyunca zorbalığa boyun eğmekten hoşlanmayan bir halkı, bu yöntemlerle zaptürapt altında tutmak kimsenin haddi değildir.

Türkiye Yozgat haline getirilemez. Yozgat, Türkiye'nin gelişen yanlarını değil, kaybolan yanlarını yansıtır. Bu ilimiz, bir kere ekonomik ve sosyal yapısı bakımından en geri illerimizdendir. Türkiye'nin lokomotifi Yozgat değildir; İstanbul'dur, Ankara'dır, İzmir'dir, Ege'dir, Çukurova'dır, Marmara'dır, kısacası sanayi proletaryasının ve nispeten özgürleşmiş köylü yığınlarının yaşadığı bölgelerdir. Ayrıca ırkçı ve mezhepçi baskılara karşı mücadele eden Doğu bölgemiz de, itici bir güçtür.

Türkiye'nin önündeki süreç, Yozgatlaşmak değil, sanayileşmek, yani toplumsal ilişkilerin kentlileşmesidir. Türkiye'de yayılan ve gelişen ilişkiler, Ege, Akdeniz, Marmara ve Trakya gibi nispeten gelişmiş bölgelerimizde görülen ilişkilerdir. Buralarda ise, MHP hiç bir temel bulamıyor ve güç toplayamıyor.

Yozgat, bu geri toplumsal yapısıyla bağlantılı olarak halkın uyanış ve kültür düzeyi açısından geri ve değişmek zorunda olan illerimiz arasındadır. Kurtuluş Savaşında Çapanoğlu gerici hareketi Yozgat'ta çıkmıştır. Fakat Türkiye'nin geleceğini Çapanoğlular değil, Mustafa Kemal'in önderlik ettiği devrimciler belirlemiştir.

Türkiye'nin geleceğini Yozgat'tan çizemezsiniz. Türkiye'yi Yozgat'tan yönetemezsiniz. Gelişmiş sanayi bölgeleri, Yozgat'ı izleyemez. Tam tersine Yozgat, ekonomisinin geliştiği bölgelerini izlemek zorundadır. Geri ekonomik ve toplumsal yapının hüküm sürdüğü bir kentin halkını, bir kaç yüz zorba ile bir süre için baskı altına almak mümkün olabilir. Ama örneğin milyonlarca emekçinin yaşadığı İstanbul'da bunu başarmaya kimsenin gücü yetmez. Kaldı ki, Yozgat halkı da eninde sonunda zorbaların hakkından gelecektir.

MHP'nin kendisi bir istikrarsızlık etkenidir. Türkeşlerin partisi iç barışın azgın düşmanıdır. İstikrara ve barışa karşı olan bir örgütle nasıl istikrar sağlanabilecektir: Bunu düşünebilmek en azından bir mantık perişanlığıdır, bir çıkmazdır.

MHP'nin istikrar ve barışa düşman niteliği bu kadarla da bitmez. Bu parti, üstelik Sovyetler Birliği'nin kargaşalık siyaseti için en elverişli zemini yaratmaktadır. Eğer AP hükümeti, MHP ile işbirliğine devam eder, ırkçılığa, mezhepçiliğe, yobazlığa ve zorbalığa destek olmakta direnirse, Sovyetler Birliği'ne başka bir tür ırkçılık, mezhepçilik yapması, "ilerici" maskesi takması için en geniş olanakları tanımış olur. Ondan sonra seyrediniz hengameyi!

MHP'ye dayanarak istikrar politikası, ülkemizde Moskova'nın gizli ve açık müdahalelerine yol açan bir dizi gelişmeden, büyük bir kargaşalık ve bölünmeden başka hiç bir şey getirmez.

Ateşi körükleyerek, yangın söndürüldüğü nerede görülmüştür?

AP hükümeti, büyük bir sorumsuzluk içindedir.

Muskie...

(Baştarafı 1. sayfada)

nın Afganistan'da 125 bin asker bulundurduğunu öne süren Muskie, "Sovyetler Birliği Afganistan'dan tamamen çekilmedikçe, Moskova ile ilişkilerin normale dönmesi ve silahsızlanma görüşmelerinin anlamlı bir şekilde devamı beklenemez" dedi.

WASHINGTON-ANKARA TAHRAN

Muskie, ABD'nin İran'da rehin tutulan diplomatlarının kurtarılması için Türkiye hükümetine ricada bulunduğunu söyledi. Türkiye'nin arabuluculuk yapmasını isteyen Muskie, Başbakan Süleyman Demirel ve Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'den sonra Yunanistan Dışişleri Bakanı Konstantin Mitsotakis ile de ayrı ayrı görüştü.

TÜRKİYE-YUNANİSTAN VE NATO SORUNLARI

Muskie, Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına yeniden dönme girişimlerini desteklediğini belirtti. Kıbrıs konusunda ise çözümsüzlükten yakınan Muskie, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlamasını diledi. ABD NATO'nun askeri kanadına dönmesinden sonra Kıbrıs sorununun çözümünde bir ilerleme kaydedilebileceği sözlerine ekledi.

Muskie, İsrail yönetiminin Kudüs'ü başkent ilan etme yolundaki tutumunu yansıtan basın haberlerine inanmadığını söyledi. ABD Dışişleri Bakanı, aralık ayında alınan NATO kararlarının uygulanacağını hatırlattı ve orta menzilli füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirileceğini söyledi. Muskie, yeni füze sistemlerinin [illegible] ilişkin önerilerin Washington tarafınca hoş karşılanmadığını da belirtti.

ABD SAVUNMA BAKANLIĞI: RUSLARIN ÇEKİLDİĞİNE DAİR KANIT YOK

Öte yandan Washington'dan yapılan bir açıklamada Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan asker çektiği yolunda kesin bir kanıt bulunmadığı bildirildi. Pentagon sözcüsü Thomas Ross, Sovyetlerin Afganistan'daki birliklerinin yerlerini değiştirme ihtimalinin de bulunduğunu hatırlattı.

Bu arada Afganistan'da darbeden önce Yüksek Mahkemede yargıçlık yapan Muhammed Ömer Babrakzai, Kabil'de Afganistan'dan gerilla eğitimi görmemiş askerlerini geri çektiğini söyledi. Babrakzai, Sovyetlerin Moskova Olimpiyatlarından önce Batı ve İslam ülkelerini yumuşatmak için propaganda yaptıklarını ileri sürdü.

CHP Beyoğlu...

(Baştarafı 1. sayfada)

dı. İstanbul Belediye Sarayı önünde toplanıp konuşma yapan ve sloganlar atan belediye çalışanları sıkıyönetim tarafından toplanarak gözaltına alındı. Cezaevine katılmak için Ankara Belediyesinden 20 otobüsle gelenler yolda geri çevrildi. İstanbul'un ayrıca diğer semtlerinden de Kasımpaşa'ya cenaze için gelenler alınmadılar.

Luns: «Sovyet tehdidi göğüslenmelidir»

(Baştarafı 1. sayfada)

neybatı Asya'daki son gelişmelerin dünyayı yeniden soğuk savaşın eşiğine getirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

"Yumuşama bölünemez. Avrupa'daki yumuşama dünyanın diğer bölgelerindeki gelişmeler dikkate alınmadan devam ettirilemez. Afganistan'ın istilası ne Birleşmiş Milletler ilkeleri ile bağdaşır ne de yumuşamayı sağlar."

Üye ülkelerin her türlü tehdide karşı koymak ve barış davasına hizmet etmek yolundaki azim ve kararlılıklarına her zamandan daha çok gerek duyulduğunu söyleyen Demirel, "İttifak içi bütünlük ve işbirliği Körfez Bölgesine bir dış müdahaleyi caydıracak en etkili bir yol olacaktır" dedi.

Demirel konuşmasını şöyle tamamladı:

"Güneybatı Asya'daki son gelişmeler ittifakımızın Güney kanadının stratejik önemini daha da belirgin hale getirmiş bulunmaktadır. Gerek dünya çapında gerekse sınırlı hedeflere yönelik saldırılara karşı direnme ve caydırma gücümüzün artırılması açısından güney kanadının gereksinmelerine, savunma çabalarımız çercevesinde özel bir ilgi gösterilmelidir.

"NATO'nun savunma gücünü geliştermek ve caydırıcı etkisini güçlendirmek yolundaki sürekli çabalarına paralel olarak, Doğu ile Batı arasında daha istikrarlı bir askeri ilişki kurulabilmesinde silahsızlanma sürecinin önemli bir rol oynayacağına inanıyoruz."

LUNS'UN KONUŞMASI

Üçüncü konuşmayı yapan Genel Sekreter Luns, esas olarak artan Sovyet tehdidi ve NATO'nun buna karşı gösterdiği ve göstermesi gereken tepki üzerinde durdu. Luns, NATO'nun kendisini sadece ittifak bölgesinde meydana gelen olaylarla sınırlamaması gerektiğine dikkat çekti. Luns özetle şöyle konuştu:

"Bu toplantının Ankara'da yapılması üye ülkelerin, müttefiklerinin özellikle güçlüklerinin üstesinden gelmesine yardımcı olmak kararlılıklarının pratik bir ifadesidir. Ayrıca bugün burada bulunuşumuz. Akdeniz'in stratejik önemine daha da kuvvetle işaret etmemizi mümkün kılmaktadır. Afganistan ve İran'daki son olayların yarattığı tehlikeli belirsizliğin ışığında ittifakın Güneydoğu kanadının Akdeniz havzasının savunmasının artan önemini daha da iyi kavrıyoruz.

"Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesi müttefik ülkelerin son birkaç yıldır yürüttükleri diplomatik ilişkilerin siyasi-stratejik ortamını kökten değiştirmiştir."

NATO ülkelerinin Sovyetlerin gelecekteki emelleri hakkındaki kaygılarının daha acil, daha ciddi bir hal aldığını söyleyen Luns sözlerini şöyle sürdürdü:

"Harekete geçme zamanı gelmiştir. Artık değerlendirme ve tartışmalarla zaman geçiremeyiz. Yapılacak hareketler üç hayati amaca yönelmelidir. Savunma gücümüzü daha hızlı artırmak, Sovyetler Birliği ile gerçekçi bir diyalog için kanalları açık tutmak, en önemlisi de daha büyük bir birlik ve dayanışma için her çabayı harcamak."

Luns, uzun vadeli savunma programının uygulanmasındaki gelişmeleri sevinçle karşıladığını, ifade ederek şöyle dedi:

"1980'lerin temel bir sorunu ittifak bölgesi dışındaki yerel bunalımların tehlikesinde yatmaktadır. Bunların sonuçları, özellikle petrol ve diğer maddeler karşısındaki hassas durumumuz açısından hızla Atlantik Bölgesine yayılacaktır. Bu yüzden Batı dünyası kendisini dar bir şekilde NATO Bölgesi ile sınırlı bir stratejik anlayışa mahkum etmemelidir. Bu açıdan NATO'nun coğrafi bölgesi dışında olmamakla birlikte Afganistan ve İran her şeye rağmen ittifakı ilgilendirir. Örneğin Sovyetlerin Afganistan'ı işgali süregelen yayılmacı anlayışın açık bir belirtisidir. NATO olarak bizim görevimiz bu yayılmacılığı NATO Bölgesinde askeri olarak, bunun dışında gereken her yerde de siyasi olarak göğüslemektir. Bunu yapmaktan kaçınmak aynı yayılmacı anlayışın kendimize daha yakın bölgelerde gelişmesine davetiye çıkartmak anlamına gelir.

"Bu yüzden caydırıcılığın bir unsuru olarak askeri gücümüzdeki dayanışmayı göstermeye devam etmek, saldırıya karşı koymada ortak kararlılığımızı ispatlamak gereğini unutmamalıyız. Bizim siyasi dayanışmamız veya bunu yitirdiğimiz izleniminin verilmesi Rusya'nın kuvvetini ve kuvvet dengesi anlayışını etkileyecektir.

"Son olayların ve genel olarak Batının tepkilerinin tahlilinde yaygın bir ortak anlayış görmekten memnunluk duyuyorum. Geleceğimizin Sovyet yayılmacılığına ne kadar tutarlı ve katı bir tepki göstermemize bağlı olacağına kuşku yoktur."

MUSKİE'NİN KONUŞMASI

ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie ittifakın önündeki sorunları sıralarken Rusya ile ilişkilerin gelişmesinin esası olarak Rusya'nın tutumuna bağlı olduğunu söyledi. Muskie "Rusya'nın Afganistan'daki bütün birliklerini çektikten sonra Afgan halkının kabul edeceği bir hükümet tarafından yönetilecek gerçekten bağımsız ve tarafsız bir Afganistan'ı desteklemeye hazır olduklarını" bildirdi.

ABD Dışişleri Bakanı özetle şunları söyledi:

"Türkiye hayati bir müttefiktir. Değerli bir dosttur. Ciddi ekonomik ve sosyal sorunlarını cesaret ve demokrasiye bağlılıkla alt etmeye çalışmaktadır.

"İttifak içinde her zaman olduğu gibi farklılıklar vardır. Fakat kimse bizim temel birliğimiz konusunda yanılgıya düşmesin. Son on yılda hızla artan Sovyet askeri gücü ve bunun bir başka ülkenin bağımsızlığına saldırı ve egemenliğini ihlal için kullanabileceğinin gösterilmesi müttefiklerin etkin bir tepkisini gerektirmektedir.

Avrupa'da askeri dengeyi aldığımız savunma kararlarını tam uygulayarak korumalıyız. Saldırıya kesinlikle karşı koyacağımızı, hiç bir yanılgıya yer bırakmayacak şekilde göstermeliyiz. Basra Körfezi ve Güneybatı Asya bölgesindeki istikrarı güçlendirmek ve bölgedeki ülkelerin bağımsızlığını desteklemek için kişisel çabalarımızı sürdürmeliyiz. Her üyenin ortak güvenliğimize güçlü bir katkıda bulunabilmesi ve üzerine düşeni yapabilmesi için her birimizin gücünü artırmayı devam ettirmeliyiz. Amacımız çatışma değil, dünya çapında bir çatışma tehlikesini azaltmaktır Amacımız detantın da sürdürülebilmesinın tek temeli olan saldırıya karşı caydırıcılık ve karşılıklı direnmeyi güçlendirmektir. Batı, her iki tarafın elinde bulunan öldürücü cephanelikleri sınırlamayı geliştirme yolları aramaya hazırdır. Bu da, eşitlik temelinde silahların kontrolu ile sağlanabilir. Ayrıca müttefikler Madrid'te yapılacak olan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansında dengeli ve açık bir diyaloga hazırdırlar.

"Şunu belirteyim ki, Avrupa'da ve diğer yerlerde gerginliği azaltmak için Sovyetler Birliği ile daha geniş çapta bir işbirliğinin yolu ancak Sovyetler Birliği'nin faaliyetlerinin elverdiği ölçüde açıktır. Bu işbirliği ancak bir anlayış havası, diğerlerinin egemenlik ve bağımsızlığına saygı temelinde sürdürülebilir.

"İttifakımız, ittifakın sınır bölgelerinde güvenliğimize yönelen sorunlar ve politik birliğimiz üzerindeki yeni baskılar nedeniyle bir kez daha sınavdan geçmektedir.

"Biz hepimiz demokratik ülkeleriz. İttifak içinde de, kendi uluslarımız içinde de ortak değerler ve sarsılmaz güven çerçevesinde yürütülen özgür tartışmalarla güçlenmekteyiz."

İLK OTURUM

İlk oturumla ilgili olarak bir açıklama yapan Dışişleri Bakanı Erkmen şunları söyledi; "Kısıtlı toplantıda sekiz bakan konuştu. Konular, Doğu-Batı ilişkileri, bu çerçevede Afgan meselesi, Afganistan meselesinin çözümü için öngörülen siyasi biçimler, Doğu-Batı arasında kopukluğun meydana gelmemesi ve detantın devamı için ileri sürülen görüşler ve teklifler bu sabahki konferansın ağırlıklı meselelerini teşkil etti. Yarın ekonomik konular ve toplantı bildirisi üzerine tartışmalar yapılacak.

AFGANİSTAN KONUSUNDA GÖRÜŞ AYRILIKLARI

NATO Bakanları Toplantısında, toplantıdan kısa bir süre önce Rusya'nın yaptığı, Afganistan'dan asker çekeceği yolundaki açıklama değişik yorumlara yol açtı. Fransa, Rusya'nın açıklamasını "anlamlı", ABD "olumlu yönde bir adım" diye nitelerken, İngiltere bu açıklamanın ihtiyatla ele alınmasını istedi. İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington ayrıca Afganistan'daki mücadeleye silah yardımı yapılıp yapılmamasını da tartışılmasını istedi. Ancak konferansa yakın çevreler "kışkırtıcı" bir nitelik taşıyabileceğini ileri sürerek, bu konuda açık bir tutum alınamayacağını ileri sürüyorlar. Bununla birlikte Afganistan konusunda ve sonbaharda Madrid'de yapılacak Avrupa Güvenliği Konferansında katı bir tutum alınması görüşü güç kazanıyor.

Bu arada söz alan bazı bakanların Cruise füzelerini konumlandırmakta tereddüt gösteren Belçika'yı eleştirdikleri öğrenildi. Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher, bu tür silahların yerleştirilmesinden önce bu konuda pazarlığa oturulmasının anlamsız olduğunu savunduğu öğrenildi.

İngiltere Dışişleri Bakanı Carrington'un ise ABD'nin İran'da izlediği politikayı eleştirerek, bunun muhtemelen yaklaşan ABD seçimleriyle ilgili bir tutum olduğuna işaret ettiği bildirildi. Carrington'un, NATO'nun sınırlarının genişletilmesine karşı olmakla birlikte NATO üyesi ülkelerin NATO bölgesi dışındaki olaylarla da ilgilenmesi gerektiğini belirttiği, özellikle İngiltere, Fransa ve Amerika'nın Hint Okyanusundaki güçlerini artırmaları gerektiğini söylediği bildirildi.

Carrington, Madrid'de de Rusya'ya tepki gösterilmesi gerektiğini savunarak "Masaya hiç bir şey olmamış gibi oturamayız" dedi.

KIBRIS SORUNU

ABD Dışişleri Bakanının konuşmasında Kıbrıs sorununa da değinerek, bu sorunun bir an önce çözüme kavuşturulmasının hem Türkiye, hem Yunanistan'ın yararına olduğunu ve bu düşüncesini Türk ve Yunan bakanlarına iletildiğini söylediği öğrenildi.

TÜRK-YUNAN İLİŞKİLERİ

Muskie'nin Türk ve Yunan bakanlarıyla yaptığı görüşmeler hakkında bilgi veren ABD'ye yakın kaynaklar, her iki bakanın da anlaşmazlıkların barışçı yönde çözülmesine taraftar olduklarını, Türkiye'nin de Yunanistan'ın NATO'ya dönüşü konusunda istekli bulunduğunu belirttiler. Ayrıca, Kıbrıs'ta sağlanacak bir çözümün Türkiye, Yunanistan ve ABD ilişkileri açısından yararlı sonuçlar vereceği görüşünün her iki bakana iletildiğini ifade ettiler.

Öte yandan İngiliz Dışişleri Bakanı Carrington ile Yunan Dışişleri Bakanı arasında yapılan ikili görüşmede Kıbrıs ve Yunanistan-NATO ilişkiler üzerinde durulduğu bildirildi.

ERKMEN'İN KONUŞMASI

Konferansın öğleden sonraki oturumunda bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Erkmen Afganistan'ın işgali konusundaki görüşlerini ve katıldığı İslam Konferansının çalışmaları hakkında bilgi verdi. Erkmen "Ortadoğu ülkelerinin Batıya karşı bir çekingenlik içinde olduğunu müşahade ettim. Bu güvensizliğin nedeni Batının Arap-İsrail anlaşmazlığını dengeli ve Filistin halkının haklarını gözetici bir biçimde ele almamasından kaynaklanıyor. Süper devletlere karşı güvensizlik her konuşma ve davranışta hissediliyor." dedi.

Erkmen, detant konusunun bir bütün olduğunu, karşılıklı ve global biçimde ele alınması gerektiğini ifade ederken Madrid Konferansına da bu açıdan yaklaşılması gerektiğini ifade etti.

Yunan bakanının konuşmasında söylediği müdahale sözü ile Kıbrıs'ı kastedip kastetmediği yolundaki bir soru üzerine Erkmen, "Konuşmasında Kıbrıs'ın adı geçmedi. Herhangi bir imada bulunmadı" cevabını verdi.

Erkmen, Türkiye'nin Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına yeniden dönmek istemesini normal karşıladıklarını, Türkiye'nin de bunu temenni ettiğini ancak ilerde sorun yaratabilecek meseleler varsa bunların şimdiden çözülmesinden yana olduğunu bildirdi.

Dışişleri Bakanı, Alman meslektaşıyla bu sabah yapacağı görüşmede vize konusunun ele alınacağını belirtirken, "İltica isteklerine karşı vize zorunluluğu koyulması olamaz. Bu anlaşmalara aykırıdır. Başka tedbirler almalarını tavsiye edeceğim" dedi.

Erkmen, bu sabah Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher ile kahvaltı edecek, ayrıca, İngiliz ve İtalyan bakanları ile görüşecek. Yarın da Yunanistan Dışişleri Bakanı ile görüşecek.

NAMİBYA BİLDİRİSİ

Toplantı devam ederken ABD heyeti sözcüsü aracılığıyla bir açıklama yapan Kanada, Fransa, Almanya, İngiltere ve ABD Dışişleri Bakanları Namibya sorununun çözümü için ilerlemenin bugünkü durumunu gözden geçirdiklerini bildirdiler. Bakanlar Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına uygun bir çözüm bulunmasının önemine işaret ederken, Genel Sekreterin Güney Afrika hükümetine yaptığı çağrıyı desteklediklerini açıkladılar.

DEMİREL'İN YEMEĞİ

Bakanlar Konseyi çalışmalarına saat 16.45'de ara verdi. Bakanlar Konseyi çalışmalarına bugün saat 10.00'dan itibaren devam edecek.

Başbakan Süleyman Demirel dün akşam NATO Dışişleri Bakanları onuruna verdiği yemekte, Türkiye'deki ekonomik meseleleri çözme yoluna girdiklerini söyleyerek, bu konudaki iyimserliğini belirtti. Müttefiklerine değerli yardımlardan dolayı teşekkür ettiğini de söyleyen Başbakan, "Ancak bu ortak çaba sayesinde NATO vecibelerimizi daha iyi yerine getirmek ve ittifakımızın artan caydırıcılığında daha etkili bir rol oynamak imkanına sahip olacağız" dedi.

Demirel daha sonra şunları söyledi: "Hepimiz için mutlaka yapılması gereken şey, ittifakımızın gücünü sadece korumak değil, aynı zamanda geliştirmektir. Geleceğin hepimiz için umut verici olduğunu söyleyebilecek durumdayız."

MUSKİE-GENSCHER

NATO Toplantısından önce, ABD Dışişleri Bakanı Muskie ile Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher Büyük Ankara Otelinde kahvaltıda bir araya gelerek bir görüşme yaptılar.

İstanbul'un...

(Baştarafı 3. Sayfada)

sonra konacağı gerekçesi ile evlerine gönderildiler. Bu durum salgın hastalığın köyde süratle yayılmasında etken oldu. Son günlerde ise tifo belirtileri büyüklerde de görülmeye başlandı.

Halkın büyük çoğunluğunun içme suyunu kuyulardan temin ettiği köyde, Sağlık Müdürlüğü ekipleri kuyu sularını klorlamaya başladılar. Geçtiğimiz yıldan bu yana yapılan çeşitli araştırmalarda, içme suyu kuyularına lağım sularının karışmakta olduğu tespit edilmesine karşın, hiç bir önlen alınmamış, halk sağlıksız koşullarla başbaşa bırakılmıştı.

"LAĞIM SUYU İÇİYORUZ, NASIL TEMİZ OLALIM"

Tifo salgınının başlaması üzerine köye gelen, İstanbul Sağlık Müdürlüğü, Sağlık Eğitimi Şubesi görevlileri, içme sularının, meyve ve sebzelerin mikroplardan arındırılması konusunda, film göstererek konferanslar vermeye başladılar. İlkokulda köy kadınlarına verilen konferans sırasında, temizlik koşullarından bahseden konuşmacının sözünü kesen bir yurttaş, "1,5 senedir kanalizasyon bitirilmez, evlere içme suyu verilmezse nasıl hasta olmayalım. Lağım suyu kullanıyor ve içiyoruz. Bununla sizin söylediğiniz temizlik şartlarını nasıl yerine getirelim" diye şikayet etti.

Öte yandan 100 bin nufuslu köyün muhtarının ihtiyar heyetinden dört azanın, para bağışı bulmak gerekçesi ile "Avrupa'da seyahatte oldukları belirtildi.

Carter...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ve deniz üslerini kullanma imkanı tanıyordu. Carter ayrıca, Afganistan işgaline rağmen kasımdaki Madrid Konferansına katılacaklarını ifade etti.

Bu arada İspanya Dışişleri Bakanı, ülkesinin askeri alanlar dışında da ABD ile işbirliğini geliştirmek isteğini dile getirdi.

YUGOSLAVYA GEZİSİNİN YANKILARI

Sovyet resmi haber ajansı TASS, Carter'ın Yugoslavya gezisi ertesi yaptığı bir yorumda, ABD Başkanının kendisini Yugoslavya'nın koruyucusu gibi gösterdiğini, oysa ABD'nin herhangi bir ülkenin bağımsızlığını savunmaya hakkı olmadığını ileri sürdü.

Carter, Yugoslavya'da onuruna verilen bir yemekte, Yugoslavya'nın bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün korunmasını desteklediğini açıklamıştı. Carter ayrıca, Afganistan işgalini kınayarak, Sovyet askerleri Afganistan'dan çekildikten sonra, bloksuzluk çerçevesinde barışa geçilmesi için bazı imkanların araştırılabileceğini söyledi.

Gözlemciler, Carter'ın ne söylediğinin değil, bu sözleri nerede sarfettiğinin önemine dikkat çekiyorlar.

Dev-Sol...

(Baştarafı 1. sayfada)

buldular.

"Faşizme karşı nötr olan, faşistlere karşı duyarlı olmaya başlamıştır.

"Ecevit'in anti-faşist maskesi bir kez daha düşmüştür.

"Halkımız faşizmin saldırıları karşısında korunmak, can güvenliğini sağlamak için silahlanmak zorunda kalmıştır."

Bildiride ayrıca, bu eylemin provokasyon olduğunu ve halka karşı baskı getirdiğini söyleyenler de pasiflikle suçlanıyor.

«Türkiye ve...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bölge ülkelerinin iç işlerine karışmalarını istemiyoruz. Irak diğer ülkeleri de tarafsızlık politikası izlemeye çağırmaktadır. Komşu ülkelerin birbirleriyle ilişkileri her zaman istikrarlı olmalıdır."

Irak Dışişleri Bakan Vekili Irak sınırında 9 Türk'ün öldürülmesiyle ilgili olarak olayın geçtiği yerin yasak bölge ilan edildiğini söyledi. Eriim, "Olayın geçtiği bölge İran'a çok yakındır. Türk sınırından da uzaktır. Bu bölgede silahlı çatışmalar olmaktadır. Bu bölgede her sızmayı Irak'a saldırı sayarız" dedi.

Her ulusun kendi sınırını korumaya hakkı olduğu üstünde duran Eriim, 9 Türk'ün öldürülmesi olayının bazı çevrelerce çok büyütüldüğünü kaydetti. Bunun Türk Irak ilişkilerini bozmak için bir oyun olduğunu öne sürdü.

Sınırı geçen Türklerin öldürülmesi olayının nedeninin bölgedeki istikrarsızlık olduğunu belirten Eriim, "Bölge dağlıktır. Bu nedenle havadan denetim altında tutulmaktadır. Onun için aşağıdakilerin kimliklerinin saptanması çok zordur" dedi.

CHP'nin yeni...

(Baştarafı 1. sayfada)

yakın çevrelerin CHP'li parlamenterleri telefonla arayarak, grup toplantısında Karakaş'ın aday gösterileceğini bildirdikleri ve desteklemelerini istedikleri öğrenildi. Telefon edilen parlamenterlerin özellikle Genel Başkan Bülent Ecevit'i kıramayacak kişilerden seçildiği de belirtiliyor.

Ecevit'in Karakaş'ı aday göstermesi tepkilere yol açarken Genel Merkez çevresi Cahit Karakaş'ın en yüksek oyu aldığını ve karşı olanlara rağmen çoğunluğun iradesini temsil ettiğini savunuyor. Muhalefet grupları ise, Karakaş'ın 65 oy aldığı kabul edildiği taktirde bu sayının 270'e yakın CHP'li parlamenterin dörtte birinin isteğini temsil ettiğini bildiriyorlar.

Sabah saat 10.00'da toplanan CHP Ortak Grubunun tartışmalı geçmesi üzerine Ecevit saat 14.00'de Ortak Grubu yeniden topladı. Genel Başkan Ecevit'in Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın aday gösterilmesi için ısrar ettiği bildirildi. İkinci toplantıdan sonra Karakaş'ın en fazla oyu alarak aday tespit edildiği açıklandı.

Öte yandan CHP içindeki muhalif gruplar, Ecevit'in Karakaş'ın adaylığı konusunda AP ve MHP ile anlaştığını öne sürdüler. CHP'li parlamenterler, Karakaş'ın AP ve MHP'den oy alabileceğini ancak parti içinden en fazla 80-100 civarında oy alabileceğini belirtiyorlar.

Bu arada bir basın açıklaması yapan İstanbul Milletvekili Muammer Aksoy, Karakaş'ın adaylığını kabul edemeyeceklerini belirterek, "Partiden ihraç mı, Karakaş'a oy vermek mi deseler, Karakaş'a oy vermem" dedi. Aksoy, parti yönetimine bugüne kadar hiç bu derece tepki duymadığını belirterek, "Bu tamamen anti demokratiktir" dedi.

Tunceli'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

liğine bağlı Emirgan Karakolunda görevli polis memuru Rüstem Altınyurt'un cesedini buldular. Yetkililer, tabanca ile öldürülmüş olarak bulunan Altınyurt'un üzerinde kimlik kartının ve silahının bulunmadığını kaydettiler.

URFA'DA

Suruç'un Mürşitpınar Caddesi üzerinde bir benzin istasyonu önünde oturan Filo Deniz, Celal Öztürk ve Ahmet Aygün adlı gençler henüz kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından silahla tarandı. Saldırıda üç arkadaş ağır olarak yaralanırken, Filo Deniz hastaneye kaldırılırken öldü

Site Yurdu yine komando karargahı yapılmak isteniyor

Site Yurdunda asteğmen keyfi olarak öğrencileri gözaltına almak istedi

ANKARA (ÖZEL)

YURT müdürünün değişmesiyle birlikte MHP'lilerin Site Yurdunda kalan devrimci öğrenciler üzerinde başlayan baskıları sürüyor. Bir yandan MHP'liler öğrencileri tahrik ederek olay çıkarmak isterken, asteğmen M.Ali Vural da jandarma ile öğrencileri çatıştırmaya çalışıyor.

Önceki akşam Site Yurdu lokantasında MHP'liler yine kavga çıkarmak istediler. Fakat herhangi bir olay çıkmadığı halde Asteğmen Vural'ın jandarmaya "Beğendiğiniz 10 kişiyi alın" dediği bildirildi. Ancak bir başka yetkilinin müdahalesi üzerine hiç bir öğrencinin gözaltına alınmadığı belirtildi.

Bu arada, yeni müdürün göreve gelmediği ve yurdun 3. katında Gün Sazak'ın boy boy resimlerinin asıldığı bildirildi. Öte yandan, Asteğmen Vural'ın zorla yurttan çıkarttığı 200 öğrencinin, çeşitli başvurularda bulundukları, ancak hiç birine cevap alamadıkları bildirildi.

Bilindiği gibi Site Öğrenci Yurdu MC hükümetleri döneminde komando karargahı haline getirilmişti.

Öğrenciler giremezken. okulla ilgisi olmayan MHP'liler yurdu bir saldırı karargahı haline getirmişlerdi. Daha sonra yurtta nöbet tutarken bir şahsın öldüğü ve Doğan Öz cinayetini planlayan ve işleyen Hüseyin Demirel ve İbrahim Çiftçi gibi çok sayıda katilin faaliyetlerini bu yartta yürüttükleri tespit edilmişti. Daha sonra yurt boşaltılmış ve öğrencilere açılmıştı.

Bedelli Askerlik Yönetmeliği yürürlüğe girdi

ANKARA (ÖZEL)

YURT dışında çalışan ve en az bir yılını dolduran işçiler için çıkarılan kanunla ilgili yönetmelik dünkü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. 2299 sayılı kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğe göre yurt dışında çalışan işçiler iki ay temel eğitim görecekler, geriye kalan süre için de 440 bin lira tutarında döviz ödeyecekler.

Bedelli askerlik yapacak olanlar 440 bin lirayı şu şekilde ödeyecekler: 21 yaşında baş vuranlar bu miktarın 1/9'unu peşin, geriye kalanı sekiz eşit taksitte, 22 yaşında baş vuranlar 1/8'ini peşin, kalanı her yıl içinde 7 eşit taksitte, 23 yaşında baş vuranlar 1/7'sini peşin, geriye kalanı 6 eşit taksitte, 24 yaşında baş vuranlar 1/6'sını peşin, kalanını 5 eşit taksitte, 25 yaşında baş vuranlar 1/5'ini peşin, kalanı 4 taksitte, 26 yaşında baş vuranlar 1/4'ünü peşin, kalanı 3 taksitte. 27 yaşında buşvuranlar 1/3'ünü peşin, kalanı 2 eşit taksitte, 28 yaşında baş vuranlar 1/2'sini peşin, kalanını 1 yıl içinde, 29 yaşında baş vuranlar 440 bin liranın tamamını bir defada peşin ödeyecekler.

Ödeme safhasında ölenler, işçilik statüsünü kaybedenler, askerliğe elverişsiz hale gelenler, ödeme tutarını ödemekten vaz geçenler, ödedikleri parayı geri alabilecekler.

Baştürk...

(Baştarafı 1. sayfada)

Baştürk bu sendikaları ad vermeden eleştirirken "Sendikaların yönetiminde olmayı siyasi güç gösterisi yapma ve ne pahasına olursa olsun yönetimlerde kalma biçimindeki yanlış davranışlar bugün sendikalarda akıl almaz tahribatlara yol açmaktadır" dedi

7. Genel Kurulda ilke tartışmalarına ağırlık verilmesini isteyen Baştürk emperyalizme, faşizme baskıya ve sömürüye karşı olan herkesi eylem ve güç birliğine çağırdı.

KONUKLAR

Genel Kurula yabancı konuk olarak Sovyetler Birliği, DSF-DİK-Belçika-Bulgar, Fransa CGT, Kıbrıs, Kuveyt, Polonya ve Yunanistan sendikalarının temsilcileri katıldılar. Genel Kurulu izleyen yerli ve yabancı konuklar tanıtılırlarken en çok alkışlanan Sovyetler Birliği temsilcisi Boris Okuşkov oldu.

TBP Genel Başkanı Mustafa Timisi TBP Milletvekili Ali Haydar Veziroğlu Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer TİP Genel Başkanı Behice Boran, TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, TS Vatan Partisi ve çeşitli kitle örgütlerinin temsilcileri de Genel Kurulu izleyenler arasındaydı.

ECEVİT'İN MESAJI

CHP Genel Başkanı Ecevit, DİSK Genel Kuruluna gönderdiği mesajda demakrotik işçi haklarının ancak özgürlükçü demokrasi yaşadığı ölçüde korunabileceğini belirterek, "Bunun bilinci içinde olan Türk işçileri özgürlükçü demokrasiyi, bu rejimle bağdaşmayacak başka bazı rejimler için aşama olarak kullanmanın veya öyle kullanmaya kalkışanların ardından gitmenin, faşizmin tuzağına düşmeyi kolaylaştıracağını veya faşizm tuzağına düşmek kadar sakıncalı ve çelişkili sonuçlar verebileceğini kuşkusuz bilmektedirler" dedi.

Ayrıca 41 CHP'li parlamenter de Genel Kurula başarı telgrafı çektiler.

KONUKLARIN SÖZLERİ

Kongrede bir konuşma yapan TİP Genel Başkanı Behice Boran "Maceracı, bireysel, terörist sapık akımlarla mücadele etmenin bir görev olduğunu" söyledi. Boran "İşçi sınıfının politik birliğinin gerçekleşmesi yolunda önemli adımlar atıldığından" söz etti.

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ise sürekli olarak "birlik"ten söz ettiği konuşmasında "DİSK'in bilimsel sosyalistlerle temas kurmamasından" yakınarak, "Cephe tarzında bir partiye" karşı çıktı ve "Eğer istiyorsanız TSİP'e gelin tartışalım" dedi.

Kongrede Türkiye Yazarlar Sendikası adına bir konuşma yapan Aziz Nesin ise bağımsızlık konusu üzerinde ısrarla durdu ve DİSK'i bu konuda titiz olmaya çağırdı.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın · Milliyet · Politika · Hürriyet · Son Havadis · Tercüman · Hergün · Cumhuriyet

Güneri Civaoğlu: "MSP'nin tutumu"

(Baştarafı 3. Sayfada)

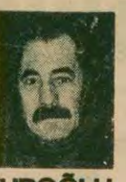
MSP'nin de bulunduğu bir hükümet garantisi alması halinde tutumunu değiştirebileceğini" söylüyor. Civaoğlu şu anda mevcut hükümet alternatiflerini de şöyle sıralıyor: *"Böyle bir çıkmazda CHP-MSP koalisyonunun yeri yoktur. CHP-MSP-AP koalisyonu ise AP hayır diyeceği için sözkonusu bile değildir. CHP-MSP birliğine AP'den koparılacak bir kısım milletvekili ile bir de tarafsız başbakan formülü, yukarıda işaret ettiğimiz gibi Meclis aritmetiğinde önemli kaymalara bağlı olduğu için uzak, çok uzak bir ihtimaldir."*

Hüsamettin Çelebi: "Pirinç-bulgur öyküsü"

Hüsamettin Çelebi dünkü yazısında Necmettin Erbakan'ın CHP'den sonra AP'nin de iflas ettiğini kanıtlayarak, kendisinin Başbakan koltuğuna oturmak için uzun süredir bir plan uyguladığını söylüyor. Ancak Erbakan'ın Demirel faktörünü unuttuğunu, Demirel'in Erbakan'a *"Bir hükümet sorunu yaratmanın ülke yanında, MSP için de tehlikelere yol açacağını ima ettiğini"* yazıyor.

Çelebi şöyle diyor: *"Hoca'yı desteği çektim' açıklamasına rağmen. bunun hükümetin düşürülmesi anlamına gelmediğini tekrar tekrar söylemeye iten bu son nokta oldu. Hoca parçalanmış bir MSP'nin biteceğini düşünmek zorunda kaldı... Demirel söylediğinde haklı mıdır, yoksa blöf mü yapmaktadır? Hükümet hemen istifa etmeyip, oylama sonucunu beklerse büyük politika peşindeki Erbakan kaybedecek demektir. O nedenle şu sırada müşkül durumda olan ne Demirel ne de Ecevit'tir. Durumu müşkül olan Erbakan'dır. Dimyat'a pirinci gitme öyküsü sözkonusudur. Evdeki bulgur tehlikeye düşmüş görünmektedir.*

görcek

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Alışkanlık

Başkalarını bilemem, ancak kendime sorunda, bütün türleriyle elele, sanat da bir alışkanlıktır derim. Neden derim, böyle alıştığımı bildiğim için derim. Aşağı yukarı kırk yıla yaklaşan bir süredir şiir yazarım. Nedense yazdıklarımı bir süre sonra ben de beğenmem. Tekkede "ilâhi", onun dışında "gazel", "kaside", "hiciv" denen gereksiz türden şiirler yazmışım. Sonra yirmi yıla yakın bir süreyi dolduran yazdıklarımı, bir kucak dolusu şiir tutuyordu, yakmışım. Yıkanacağım suyu ısıtmak şöyle dursun güzel sevimli bir odun gibi yanmadı (lar) bile. Bir düşünün yirmi yıllık şiir bir yıkanmalık suyun ısınmasına bile yetmemiş. Neden yetmemiş derseniz karşılığı açık: Gerçek değildi de ondan. Peki neden gerçek değildi öyleyse? Bunun da karşılığı besbelli: Öyle alışmışım da ondan. Tekkede "Ya hü," "Ya hey" demek varken gerçeğe iş düşer mi, düşmez.

Bir güzel başlayış değil bu, biliyorum. Konuya girmek için dolambaçlı yol buldu diyenler de olur. Yanılır öyle düşünen. Sanatın büyüleyici, oyalayıcı yanı bu değil mi? Doğu ülkelerinden birinde, Batıya en yakın olanında yaşıyoruz. Sanat kavramı altında toplanan bütün yaratma atılımlarına böyle dolambaçlı yoldan başlamayan kim var dersiniz? En eskisinden en yenisine değin Doğu insanında dümdüz gitmeyi bilen kaç kişi çıkmıştır? Sanatı bir oyun, bir "dolambaç" diye anlamayan, yorumlamayan kaç aydınımız vardır şu kırk yıllık süre içinde, birkaç kişi dışında? Kimse alınmasın, kızmasın diyemem. Canı isteyen alınsın, kızsın, darılsın bana ne. Bugün Osmanlı toplumunun tersine çevrilmiş bir sanat anlayışını sürdürüyoruz. Bunu bir başarı, bir beceri sayıyoruz. Osmanlı toplumunda, sarayın özel dalkavukları, övgücüleri vardı. Bu gelenek eski İran'dan "Kisra"ların saraylarından kalmadır. Sonra Gazneliler geçti. İslam dininin doğuşundan sonra, Gaznelilerden dört yüz yıl önce Emevi-Abbasi saraylarında bu İran şiirine, Saray yaşamına özenen bir gelenek, bir dalkavuklar topluluğu oluşturulmuştu. Bu toplulukta en büyük önem ozanlarındı. Bütün görevi sultana övgüler döktürmek, dalkavukluk etmek olan bu ozanlara avuç avuç altınların yanında, uyduruk birer san (ünvan) olarak da İran'da "melikuş-şuara", Arabistan'da "sultanuş-şuara" takmacası verilirdi. Sünni olan Emevi-Abbasi geleneğini alışkanlık edinen Osmanlı toplumu da saray dalkavukluğuna "sultanüş-şuara" sanını verdi. İşte, bizde, Tanzimat döneminden sonra ortalığı bulandıran "şair-i azam" "dahi-i muazzam" sanları böyle türemiştir. Bu sanların çoğu yetersiz, yeteneksiz ozanlara verilirdi. Abdülhak Hamid'de olduğu gibi

Bu tür san dağıtmalar gittikçe bir alışkanlık niteliğine bürünmüş toplumumuzda. Başarısızı, geri kalmışı yaşatmak, ayakta durdurmak için birtakım ilgi alanları arandı. Bunun örnekleri de vardır: "Beş Hececiler", "Yedi Meşaleciler", en sonra da "İkinci Yeniler." Bu çağdaş toplulukları besleyecek ne "saray" kalmıştı, ne de eskinin ünlü "konak"ları. Üstelik avuç dolusu altın verenler de bulunmaz olmuştu. Bu durumda iş bir şişe rakı karşılığında, düzyazı övgü döktürmeyi görev edinen, özeleştiri dalkavuklarına düştü. İşte eski bir alışkanlığın yeni biçim fistan giyerek ortaya çıkışı, kendine "İkinci Yeni" adını yakıştırışı bundandır.

Buraya nereden geldin, derseniz karşılığı kolay. Arkadaşım Cemal Süreya'nın "Suud Kemal Yetkin"i gagalayan yazısından. Cemal Süreya'nın eleştirdiği kişiyi tutmuyorum. Ancak onun da bir "alışkanlık insanı" olduğunu söylemekten kendimi alamayacağım. Suud Kemal Yetkin'in düştüğü çelişkileri, birtakım gereksiz saldırılarını, güceniklerini, sonra dönüşlerini kendi aile çevremden biliyorum. 1963'de, TDK toplantısı nedeniyle yemek yeyip gezdiğimiz TBMM'de topluca çekilmiş bir fotoğrafımız vardır. Bana o süre içinde, epeyce içini dökmüş, birtakım olaylar anlatmıştı. Onun tutumunda, düşüncelerinde benimsediği, eski bir alışkanlığın izlerini bulmak kolaydır. Onu "İkinci Dünya Savaşı"ndan sonraki Türk şiirini bilmemekle suçlamak doğru değildir. O şiiri biliyordu, ancak alışkanlığından kurtulamıyordu. Tıpkı arkadaşım Cemal Süreya gibi.

"İkinci Yeni"nin kendini "yeni" sayışı ile Suud Kemal'in eskiden, eski alışkanlıklarından kopuşu arasında önemli, dişe dokunur bir ayrım yoktur. Bir şiirin başarısı istenen yere oturması öyle on yılla, yirmi yılla ölçülemez. Son elli yıl içinde doğmuş, ürün vermiş ozanlarımız arasında ne eski şiirimizi, ne de İlkçağdan beslenen Batı şiirini yeterince bilen vardır. Biz kırk kişi değiliz, ancak birbirimizi biliyoruz. Bu tür değerlendirmelerde eveceniz, yarına yargı bırakmama eğilimindeyiz. Önce unutmamamız gereken konu, şiirimizin çok değişik kökenli oluşu, Batı şiiri ya da İran-Hint şiiri, Çin şiiri gibi belli belirli bir kaynağa bağlanmayışı, göçebe, aktarma oluşudur. Şiirimiz bir köken şiiri değil, bir alışkanlık, bir özenme şiiridir. Kendi kuşağımızdan önce gelenlerin şiirine karşı benimsediğimiz tutumu bizim kuşağın şiirine karşı benimseyenlere kızmayalım. Biz eskileri yeterince anlamazsak, onları anlayanların bize karşı çıkışlarında şaşılası bir durum yoktur. Eskiyi bilmeden, bildikten sonra gerekli yerine koymadan yeninin doğacağına, üstelik "İkinci Yeni" diye öksüz bir atılımın yaratıcı olacağına inanamıyorum. Benim de böyle bir alışkanlığım vardır. Ondan kurtulmak için inandırıcı, yeterli kanıt, güven verici bir örnek arıyorum. Alışkanlığımı sevmiyorum, neyleyim suç beni onun egemenliği altına verenlerindir, benim değil. Bizden öncekileri iyi bilelim ki, bizden sonra geleceklerden de bizi bilmelerini isteyelim

17. Hacıbektaş Şenliği için

Karikatür, gülmece öyküsü ve fotoğraf yarışmaları düzenlendi

Hacıbektaş Turizm Derneğinden açıklandığına göre bu yılki 17. Hacıbektaş Şenliği için birer karikatür, gülmece öyküsü ve fotoğraf yarışması düzenlendi.

Geleneksel halk şenliklerinin amacı doğrultusunda bu üç sanat dalında ürün verenlerin yapıtlarının değerlendirilmesi, yeni sanatçıların ve bakış açılarının filizlenmesi için düzenlendiği bildirilen yarışmalar, şenlik sırasında sonuçlanacak ve ödüller sahiplerine verilecek.

KARİKATÜR YARIŞMASI

16-20 Ağustos tarihlerinde yapılacak 17. Hacıbektaş Şenliği için açılan Karikatür Yarışmasının konusu Hacı Bektaş Veli'nin çağındaki tarihi işlevinden, haksızlıklara karşı çıkmasından, toplumcu, eşitlikçi dünya görüşünden, inandıkları uğruna ödün vermeden mücadele eden kişiliğinden esinlenilerek "Direnmek" olarak saptanmış bulunuyor. Amatör, profesyonel tüm çizerlere açık olan yarışmaya, en çok üç karikatür ile katılmak olası. Daha önce yayınlanmış olabilen ama ödül almamış olması gereken karikatürlerin (42x42 cm) boyutundan büyük olmaması isteniyor. En geç 20 Temmuza dek katılma olanağı bulunulan yarışma için yapıtlar İstanbul Karikatür Müzesine gönderilebiliyor. İlk üç derece için 7 bin 500, 5 bin, ve 3 bin 500 liralık para ödülleri, 2 biner liralık da üç mansiyon verileceği bildiriliyor.

Karikatür Yarışmasının Seçici Kurulu ise şöyle saptanmış: Tan Oral, Sadık Karamustafa, Emre Senan, Dursun Akçam, Hacıbektaş Turizm Derneği temsilcisi.

GÜLMECE ÖYKÜSÜ YARIŞMASI

17. Hacıbektaş Şenliği Gülmece Öyküsü Yarışmasına katılacak yapıtların "Bektaşi mizahının esprisini" yansıtması, sanat değeri taşıması, gülmece öykücülüğümüzün gelişimine katkıda bulunması bekleniyor. Konusu serbest tutulan bu yarışmaya da amatör-profesyonel herkes katılabilecek. 5 kopya olarak yazılması ve hiç bir yerde yayınlanmamış olması istenen öykülerin son teslim tarihi yine 20 Temmuz. Gönderme adresi ise (Hacıbektaş Turizm Derneği-Hacıbektaş) olarak açıklanmış bulunuyor.

Yine 7 bin 500, 5 bin ve 3 bin 500 liralık para ödülleri ile 1000'er liralık mansiyonlar halinde belirlenen ödülleri şu Seçici Kurul saptayacak: Gülten Akın, Ergin Atasü, Ahmet Say, Hacıbektaş Turizm Derneği temsilcisi. Bu yılki Gülmece Öyküsü Yarışmasının daha önce bu yarışmaların oluşturulmasında etkin emeği geçen yazar Ümit Kaftancıoğlu'nun anısına düzenlendiği belirtiliyor.

FOTOĞRAF YARIŞMASI

17. Hacıbektaş Şenliği Fotoğraf Yarışmasının konusu ise "Güçlük, çile, çelişki..." olarak belirlenmiş. Herkese açık olan yarışmaya en küçüğü (18x24) boyutunda mat karta basılmış, siyah-beyaz niteliklerde en çok 5 fotoğraf gönderilebilinecek.

7 bin 500, 5 bin, ve 3 bin 500 liralık üç başarı ödülü dışında 2 biner liralık üç adet de mansiyon verileceği bildirilen yarışmanın son eser gönderme tarihi 1 Ağustos 1980. Fotoğrafların Hacıbektaş Turizm Derneğine gönderilmesi isteniyor. Bu yarışmanın Seçici Kurulu ise şöyle saptanmış: Hamza İnanç, Ozan Sağdıç, Prof. Dr. Sedat Veyis Örnek, İrfan Demirkol, Ömer L. Ertan, Celal Ertam.

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN

● "RAJKO" Macar Çigan Topluluğun bugün iki gösterisi var. 18.00'de Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonunda, 21.30'da ise Açık Hava Tiyatrosunda Macar halk müziği ve danslarından örnekler sunacaklar. İki yerde de fiyatlar aynı: 300, 250, 200, 100 lira.

● PIKAIZEN-RUSSIN keman ikilisinin ikinci ve son resitalleri 19.00'da Sultanahmet Aya İrini Kilisesinde izlenebilir. İkiliye piyanoda Tamara Syrtseva eşlik ediyor. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

● KÜLTÜR BAKANLIĞI Devlet Klasik Türk Müziği Korosunun konseri 21.30'da Atatürk Kültür Merkezi konser salonunda izlenebilir. Şef: Dr. Nevzat Atlığ. Fiyatlar: 250, 200, 150 lira.

● GÜRHAN ERBEK'in "Anadolu El Sanatlarında Boncuk" sergisi, Beyoğlu Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde bugün açılıyor. Sergi festivalin son günü olan 15 Temmuza dek gezilebilecek.

Macar "Rajko" Çigan Topluluğu bugün AKM ve Açık Hava Tiyatrosunda izlenebilecek.

Hikaye: Ahmet Naim

Ateş Nefes

-2-

Neboo, yer altının göçük ustası diye ün salmıştı. Cevheri alınmak için altları oyulan dağlar zaman zaman gazaba gelip sırtına bindikleri direk bağlara bir yüklendiler miydi, insan elinin doğa gücünü oyalamak için dağların altını destekledikleri koca meşe kütükler sıska birer kibrit çöpü gibi kırılıverir ve dağ, altındaki höyüğün üstüne otururdu. İşte Neboo Çavuş'un yer altına ün veren ustalığı o zaman başlardı. Neboo Çavuş, göçük altında kalan adamı, ölü veya diri mutlaka çekip alırdı. O, en umutsuz anlarda bile cesaretini kaybetmez, göçüğü mutlaka yenerdi.

Tayyip Çavuş ocağa girmeye hazırlanıyordu. Baca ağzında birbirlerinin elini sıktıkları sıra başıyla karanlık varegeli göstererek sordu:

—Ne var, ne yok içeride?

Neboo, yüzünü ekşitti:

-Üçüncü baş yukarıda ateş nefes fazlaca, dedi. Dinamit kullanmayın dedim ama, gelirken "Tenekeli Mühendis"e rasladımdı "Ben baktım burada, o kadar zarar yok.. Ben var ne vakit yeniden görecek, sonra var burada taban için patar atacak" dedi.

Tayyip Çavuş ayağını yere vurdu:

—Hiç olur mu be! diye bağırdı, çıplak ayaklarının parmaklarını nalınlara sımsıkı sararak baca ağzından dalarken:

—Kabaran tabana ille de patar atılır diye ebe ninem şart koşmadı ya, diye ekledi. Mademki ateş nefes var, kabaran tabanı kazmayla kessinler...

Kuyunun sağ yanındaki korkuluğa el bile atmadan aşağı doğru kayıyordu. Bütün canının sıkıntısına rağmen, baca ağzında kalan Neboo'ya takılmadan edemedi:

—Ateş nefesi ocaktan senin gibi hemsiciler kovamaz. Gör bak şimdi Tayyip Çavuş'unu!

Yer altının emekli adamları her gün göre, göre, arkadaşlık ede ede ölüme kanıksamışlardır. Onlar kuyu dibinde rasladıkları bir kaza kurbanıyla bile: "Neresinden yaralanmış, taş neresine vurmuş" gibi, merak yanı daha ağır basan bir sevgi ve merhametle ilgilenirler. Onun için, Neboo Çavuş kuyunun dibinde kendisine haber verdiği ateş nefes tehlikesinin kucağına atılan arkadaşının arkasından:

—Koca Kıvırcık, diye güldü. Ateş nefes bir gün senin de kafanı yiyecek ama bakalım hangi gün...

Tayyip Çavuş kafasını çevirmeden:

—Orta dakımlarımla nalinlerim miras galır sana! diye cevap verdi.

Neboo yine güldü:

—Kalsalar iyi... dedi. Onların parçasını bile bulamayız ki miras kalsın.

Baca ağzında kalan Neboo tabanı tırmalayan takunyelerinin sesi kuyunun duvarlarında uğultuyla yankılanan Tayyip Çavuş'un gölgesini bile seçemez olmuştu. Yalnız gittikçe ufalan lambasının ışığına bir süre gözlerini sapladı. Sonra iki elini ağzının yanlarına siperleyerek her zamanki gibi seslendi:

—Ben ho! diyom.

Tayyip Çavuş'un sesi zifiri galerinin ağızlarında tekrarlanarak cevap verdi:

—Sen, gel go, diyon.

Neboo, gülümseyerek tekrar seslendi:

—Ben, Pergel, diyom.

Tayyip Çavuş'un sesi dehlizlerden daha boğuk ve daha uğultulu yeniden yankılandı:

—Sen, Vargel, diyon be birader.

Saç dibine vardığı zaman bile yüzündeki gülümseme, yüzünün çizgilerini hâlâ geriyordu. Saç dibindeki iki delikanlı, yoldan çıkan bir arabayı ray üstüne koymaya savaşıyorlardı. Tayyip Çavuş, arabayı halkalarından kaldırarak onlara yardım etti. Bu iş bitince, lambası sol elinde, başı eğik, yürümeye başladı. Lambasının soluk ışığı yere döşeli dar raylarda fersiz parıltılar yapıyor, içinde yürüdüğü dar dehliz sonu gelmeyen ıssız ve dilsiz karanlık bir çıkmaz halinde uzayıp gidiyordu. Kulaklarını dolduran surekli uğultu arasında uzaktan uzağa tok kütlemeler, demir yolların da kayan arabaların çıkardıkları haşin çığlıklar duyuluyordu. Dehlizin Tayyip Çavuş'un lambasının ulaşamadığı köşelerinde, katran karası karanlıkla saklambaç oynar gibi yanıp sönen fosfor gözler kaynaşıyordu.

Tayyip Çavuş, bu fosfor gözleri görünce duraladı. "Bu direk bağlar çok ardaklanmış, bunları değişmeli" diye düşündü.

Başını geriye çevirdi. Arkasında boş kalan galerinin ışık ulaşamayan kuytu köşelerinde, bu fosfor gözler karanlığa göz kırpıp duruyorlardı.

Tayyip Çavuş yürüyordu. Çok yakınlardan gelen ani bir kütleme ile irkildi. Lambasını başının üzerine kaldırarak çevresindeki direk bağları gözden geçirdi. Yanılmıyordu; altı oyulan dağı sırtında taşıyan direk bağlardan biri kırılmıştı. Ceplerini araştırdı, ufak bir tebeşir çıkardı, kırılan bağ üzerinde, mantarlaşmış kısmın altına "X" işareti vurdu.

Yürüyordu. Dehlizde bir önceki kütlemeden daha şiddetli bir ses duyuldu. Tayyip Çavuş, dişleri arasından:

—Kütle bakalım, yiyecek adam arıyon, değil mi? diye homurdandı.

Lambasını kaldırarak baktı; bir türlü bağ tutturamadıkları o netameli yerdeki tepe bağ orta yerinden kırılıp yatmıştı. Tayyip Çavuş, tam bu belalı yerde iki işçinin başını yiyen büyük göçüğü hatırlıyordu. Göçüğün altında kalan üç kişiden ikisi, tavandan inen büyük bir kapak taşının altında kalıp soluk bile alamadan ölmüşlerdi. Üçüncüsü; Perşembeli İsmail, üzerine abanan kapak taşıyla kırılan bağların boş bıraktığı küçümen bir boşlukta sıkışıp kalmıştı. Tayyip Çavuş, gözleri önüne gelen o kurtarma sahnesinin etkisiyle gülümsedi. O, hem ağlanacak, hem de gülünecek sahneydi doğrusu... Tayyip Çavuş, Neboo'nun güç bela bir sıçan yolu açarak Perşembeli'nin yanına varışından sonra, mübarek adamın beline urgan takıp altı kişi birden "Ha yıssa!" diye onu nasıl çektiklerini şimdi burada, aynı yerde görür gibi oluyordu.

Şu insan dediğin hem çok sağlam, hem de çok çürük bir mahluktu hani... Herifçioğlu altı kişi birden urgana asıldıkça uzuyordu da yine yerinden kıpırdamıyordu vesselam... Tayyip Çavuş, işin bundan sonrası için "Çok komik oldu" diye düşünüyordu. Neboo, sıçan yolundan güçlükle Perşembeli'nin yanına varmış, elindeki bıçakla, taşın altından kurtulmasına engel olan elbiselerini, çamaşırlarını doğramış, Perşembeliyi üryan bırakmıştı. Urganın öteki ucundaki işçiler:

—Ha yıssa, uşaklar! Yıssaaa! diye bağırıp asılıyorlardı. Ama, Perşembeli sanki kapak taşıyla kırılan direk bağları arasında perçinlenmişti; bir türlü gelmiyordu! Bereket, Tayyip Çavuş işin çabuk farkına varmıştı. Perşembeli'nin küfesi büyüktü. Taşın ve direk bağlarının arasından her yeri geçiyordu da küfesi geçmiyordu teresin... Tevekkeli ocakta "Kocagöt İsmail" diye ad takmamışlardı, ona...

Eh, ne olursa olacaktı. Perşembeli'yi göçük altında canlı canlı bırakamazlardı ya... Tayyip Çavuş urganın bir ucuna kendisi yapışıp:

—Ha bir yıssa daha uşaklar! diye kumanda vermiş ve sırtının ve kıçının derileri soyulan Perşembeli yeni doğan bir uşak gibi kızılcacık taşın altından alınmıştı.

Tayyip Çavuş gülümseyerek yürüyordu. Dümdüz uzayan dehlizin solunda, diklemesine dibe doğru oyulan bir karanlık belirmişti. Tayyip Çavuş yeraltının katları arasında açılmış olan bir kuyuya omuzu üzerinden bir göz attı:

"İsmail'in kuyusu..." diye söylendi. Anılarını eşelemekten kaçınıyormuşcasına gözlerini, dehlizin göremediği karanlıklarına saplayarak adımlarını çabuklaştırdı.

DEVAM EDECEK

7.Uluslararası Akşehir Nasreddin Hoca Şenliğinin hazırlıkları sürüyor

6 yıldır Konya'nın Akşehir ilçesinde, Nasreddin Hoca Turizm Derneği ile Akşehir Belediyesinin birlikte düzenledikleri Uluslararası Akşehir Nasreddin Hoca Şenliklerinin bu yılki yedincisi 5-10 Temmuz tarihleri arasında yapılacak.

Şenlikte her yıl olduğu gibi bu yıl da Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmasına katılan yapıtlar sergilenecek. Karikatürcüler Derneğinden öğrenildiğine göre bu yılki uluslararası yarışmanın seçici kurulu şu isimlerden oluşuyor: Tan Oral, Tonguç Yaşar, Aygun Tugay, Erdoğan Tamer, A. Lütfi Kula (Akşehir Belediye tems.), İsmet Şenoğlu (Nas. Hoca Turizm Dern. Bşk.), Semih Poroy.

Alınan bilgilere göre, yarışmaya 340 kadar karikatür başvurmuş bulunuyor. Bunlar arasından geçen yıl olduğu gibi bir büyük ödül, beş de başarı ödülü verilecek, ayrıca 20'den çok kuruluş tarafından da seçilen karikatürlere özel ödüller dağıtılacak. Bu yılki yarışmada gazetemizin de bir özel ödülü bulunuyor.

Şenlik için başvuran karikatüristler arasında Seçici Kurulun saptadığı bir bölük karikatür, şenlik süresince Akşehir'de sergilenecek. Şenliğin karikatür yarışması sonuçları 4 Temmuz günü basına açıklanacak, 5 Temmuz günü 18.00'de de Akşehir İnönü Alanında ödül töreni yapılacak.

Hoy-Tur'un Ankara'daki geleneksel gecesi yarın akşam yapılıyor

Hoy-Tur Halk Oyunları Derneği Topluluğunun geleneksel gecesi, Ankara'da, yarın akşam Çağdaş Sahnede kutlanacak.

Gecede, topluluğun Adıyaman, Akçaabat, Artvin ve Van yörelerinin halk türküleri ile halk danslarından örnekler sunacağı bildirildi.

Nail Onguner'in yönetiminde çalışmalarını sürdüren ve 10. kuruluş yıldönümünü kutlayan Hoy-Tur topluluğu, geleneksel gecelerinde sekizer çiftlik ekipler halinde oynayacak.

Hoy-Tur Derneği, daha önce, 31 Mayıs akşamı İstanbul'da da 10. yılını kutlama gösterisi yapmış ve değişik çalışmalarıyla büyük ilgi toplamıştı.

Türk halk danslarının müzikleri uluslararası standartlara uygun biçimde kaydedilecek

Turizm ve Tanıtma Bakanlığının Türk halk dansları müziklerinin kayıtlarını yaptıracağı öğrenildi.

Tanıtma amacıyla hazırlanacak olan bantta tamamen yerel sanatçılardan yararlanılacağı belirtiliyor.

Kayıtların uluslararası standartlara uygun biçimde hazırlanacağı, ayrıca yapılan bantların daha sonra plaklaştırılacağı bildirildi.

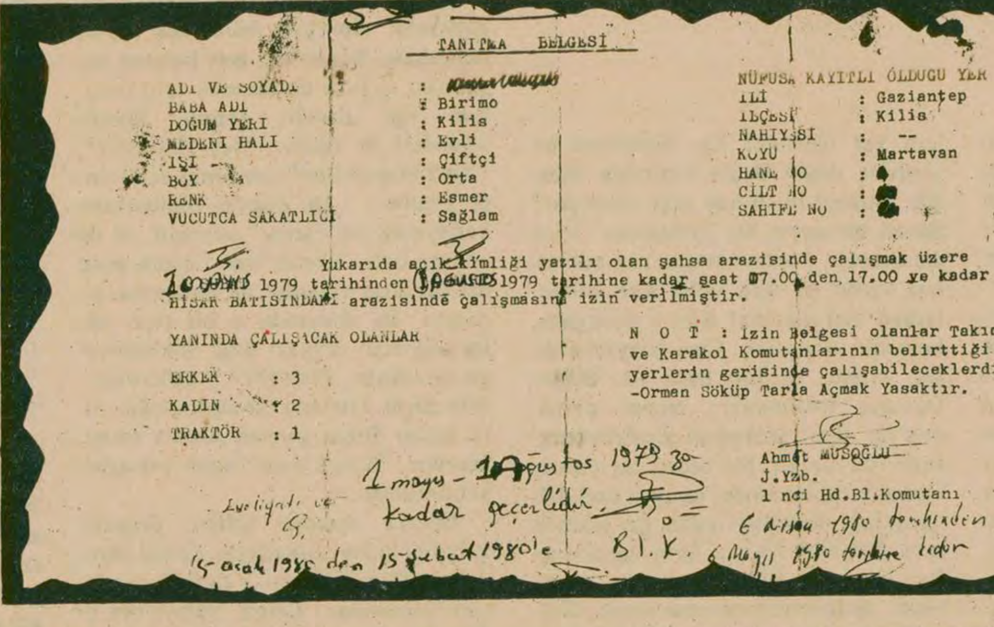
Öte yandan Turizm ve Tanıtma Bakanlığına bağlı Devlet Halk Dansları Topluluğunun 11-15 Temmuz tarihlerinde Ankara Gençlik Parkı Muhsin Ertuğrul Açık Hava Tiyatrosunda 5 gösteri yapacağı, daha sonra da Avrupa turnesine çıkacağı açıklandı.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Kendi topraklarına izin alarak girebiliyorlar

● «BİR TARAFIMIZI ORMANCI TUTMUŞ YASAK DİYOR– BİR TARAFIMIZI JANDARMA TUTMUŞ YASAK DİYOR»

Güney sınırında köylüler geceleri ışık bile yakamıyor

TANITMA BELGESİ

ADI VE SOYADI	: [illegible]	NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER	
BABA ADI	: Birimo	İLİ	: Gaziantep
DOĞUM YERİ	: Kilis	İLÇESİ	: Kilis
MEDENİ HALİ	: Evli	NAHİYESİ	: --
İŞİ	: Çiftçi	KÖYÜ	: Martavan
BOY	: Orta	HANE NO	: [illegible]
RENK	: Esmer	CİLT NO	: [illegible]
VÜCUTÇA SAKATLIĞI	: Sağlam	SAHİFE NO	: [illegible]

Yukarıda açık kimliği yazılı olan şahsa arazisinde çalışmak üzere 1 MAYIS 1979 tarihinden [illegible] 1979 tarihine kadar saat 07.00 den 17.00 ye kadar HİSAR BATISINDAKİ arazisinde çalışmasına izin verilmiştir.

YANINDA ÇALIŞACAK OLANLAR

ERKEK : 3
KADIN : 2
TRAKTÖR : 1

N O T : İzin Belgesi olanlar Takım ve Karakol Komutanlarının belirttiği yerlerin gerisinde çalışabileceklerdir.
-Orman Söküp Tarla Açmak Yasaktır.

Ahmet MUSOĞLU
J.Yzb.
1 nci Hd.Bl.Komutanı

1 mayıs - 1 Ağustos 1979 30 kadar geçerlidir.
6 nisan 1980 tarihinden 6 mayıs 1980 tarihine kadar
15 ocak 1980 den 15 şubat 1980'e
B.l.K.

İŞTE BİR İZİN BELGESİ

MEHMET ÖZDEMİR

SURİYE sınırı üzerinde bulunan köylüler, bugüne kadar yapılan çeşitli vaatlere rağmen hâlâ mayınlı bölgelerde bulunan topraklarını işlemekte zorluk çekiyor. Köylüler bu bölgelerde bulunan topraklarını işlemekte hâlâ aynı zorluklarla karşılaştıklarını belirtiyor ve jandarma ve görevlilerin keyfi tutumlarından şikayet ediyorlar.

Hassa ve Kilis'e bağlı sınırdaki Kilorlar, Bulamaçlı, Pertikli, Mağaracık, Saatli, Hapsino, Bavuk, Süngütepe, Mezeşir, Tibil, Karnebil, Ergikanne, Arpakesmez, Seve, Şaldon, Zadalin, Çerçili, Deliosman, Hisar, Kazıklı, Haydarkenli, Avdil, Kurukaya, Adamo, Karafakılı gibi 25 köy bu durumla karşı karşıya.

Gezdiğimiz köylerde köylüler şikayetlerini şu şekilde anlattılar:

● *Köylülere mayınlı arazilerdeki tarlalarını kullanacakları vadedilmişti. Oysa şimdi bırakın mayınlı tarlaları, sınırı 200 metreye kadar yakın olan arazilere ve bağlarına girmeleri de yasaklandı*

Deliosman köylüleri jandarma tarafından sınırdan uzağa sürülmüş. Eski köyleri harap olurken yeni bir köy kurmuşlar. "20 milyon zararımız oldu, bari devlet okul yapsın, su getirsin" diyorlar.

Topraklarımızı mayınladılar, bizi aç perişan bıraktılar!

BİZE rehberlik eden ve sınırı gösteren Menna Kaya isimli yaşlı bir köylü eliyle işaret ederek şöyle dedi: "Şu gördüğü mayınlanan yerin genişliği yaklaşık bir kilometredir. 5 bin ağaç zeytinimiz, 10 bin kök kadar bağımız ve yaklaşık 5 bin dönüm kadar arazimiz bu mayınlı sahada kaldı. Bu mayınlamayı 1959 yılında yaptılar."

Sınıra 10 metre mesafede olan bu köy, Kilis'e bağlı Çerçili köyü. Köy 100 hane ve yaklaşık 800 nüfuslu. Köyün içinde jandarma karakolu var.

Köylüler daha sonra şunları söylüyorlar: "Önce tarlalarımızı mayınladılar, seslenmedik, bu defa da sınır telinin 200 metre kadar mesafesini yasak bölge içine aldılar. Gördüğün zeytin ağaçları her biri şimdi 10 bin liralık zeytin verir"

Başka bir köylü söze karışarak, "Yaz kardeşim, Türkiye'nin büyükleri duysun halimizi. Devlet bir kısmını mayınlayacağım diye istimlak etti. Bize çok az miktarda para ödediler. Razı olmak zorunda kaldık, eğer karşı çıkarsanız bunu da size vermeyiz dediler. Sesimizi çıkaramadık. Bu sefer de mayınlı bölgenin berisinde bulunan tarlamıza koymadılar bizi. Komutana şöyle dedik; 'Siz bizden mayınlı tarlayı aldınız, buraya niye koymuyorsunuz?' Komutan, 'Burası da bundan sonra yasak bölgedir, ne diyorsak onu yapın' diye bizi tehdit etti. Bundan da vazgeçtik. Bu sefer de geri kalan tarlamıza gidemedik. Bazılarımızın bağı, zeytini ve tarlası var, bunları sürmeye de gidemedik. Tarlamızın başına gitmemiz için, karakola uğrayıp, izin belgesi almamızı şart koştular. Tabura gideriz, yalvar yakar binbaşının gönlünü edersek izin kağıdı alırız, ondan sonra tarlaya gitme özgürlüğüne kavuşuruz" dedi.

Hayvan gibi gece karanlıkta oturuyoruz..!

BAŞKA bir köylü ise şunları söylüyor; "Geceleri lambalarımızı yakamıyoruz. Gece saat 19.00'dan sonra bir komşuya gidemiyoruz. Köyün içinde fenerle dolaşamıyoruz. Köyün içinde gece gezen oldu mu karakola götürüp cezalandırılır, ya küfür ya da dayak yeriz. Akşam köye araba girip çıkamaz. Hastamız olsa gece doktora götüremeyiz."

Diğer bir köylü ise;"Köyümüzün merası yok. Bir tarafımız ormanlık bir tarafımız sınır. Hayvanlarımızı otlatacak yer yok. Eğer hayvanlarımız sınıra yaklaşırsa jandarma ateş edip öldürüyor" diyor.

Hisar köylülerini dinliyoruz...!

YAŞLI bir köylü geldiğimizi duyunca yanımıza gelip, anlatmaya başladı köyün derdini: "Adım Abbas Can. 1959 yılında tarlalarımıza mayın döşendi. Suriyeliler döşemediler, hatta bizim döşediğimiz mayınları söküp, zeytin ağaçlarımızdan yararlanıyorlar."

Şimdi yetkililere sesleniyorum diyerek şöyle devam ediyor sözlerine Abbas Can; "Bizi sürgün ettiniz, evimizi yıktınız, onbinlerce dönüm arazimizi, bağımızı, zeytinimizi mahvettiniz. Suriyeliler mayın söküp, tarla açarken, siz bizi 500 metre sınıra yaklaştırmıyorsunuz."

Devlet bize yardım etsin, okul yapsın...!

KÖYLÜLER; "Biz Suriye sınırında dağ köylüleriyiz. Tarlamız, bağımız, zeytinimiz mayınlandı. Geçim kaynağımız yok. Birer küçük parça bağ ve kıraçta bir parça tarlamızdan başka, herbirimizin üç-beş davarı var. Onu da otlatamıyoruz. Bir tarafında ormancı durmuş yasak diyor, bir tarafını da jandarma tutmuş yasak diyor. Ne yapacağımızı bilmiyoruz. Devlet ya mayınladığı tarlalarımızı geri versin, ya da yardım sağlasın

Devlet ya bizi tam bir vatandaş saysın, okul yapsın, tarla versin, iş göstersin, Kürt diyerek hor görmesin, ya da başka bir yere sürsün" diyorlar.

Hisar köyü, Kilis'e bağlı 60 hanelik bir köy. 500 nüfuslu köyün ne okulu ne de suyu var. Köylüler suyu 2 kilometre uzaklıktan hayvanla taşıyorlar.

Çocuklar okul istiyor

HİSAR köyünün çocukları okulsuz... Çocukları ellerinde bir kalem, bir kağıt çobanlık yaptıkları yerden, kelimeleri birbirine çarparak okumayı kendi kendine öğreniyorlar. Köyün okuma çağına gelmiş yaklaşık 150 çocuğu var. Parası olan köylülerden birkaçı çocuğunu Kilis'e götürüp, oradan ev kiralayıp çocuğunu okutabiliyor. Ve köylüler soruyor: "10 hanelik köye okul yapılıyor, 60 hanelik köyümüze neden yapılmıyor?"

Köylerini terk edenler

ŞİMDİ de jandarma baskısı sonunda köylerini terk ederek sınıra biraz uzakta, kendi olanaklarıyla, başlarını sokacakları sığınak yapmaya çalışan Deliosman köylüleriyle başbaşayız.

Yanımıza gelen ve adının Mehmet Demir olduğunu söyleyen yaşlı bir köylü söze şöyle başlıyor:

"Görüyorsunuz halimizi. Köyümüz karşıdaydı, şimdi bir harabeye döndü. Bir sene önce köyü terk etmek zorunda kaldık. Niye mi? Jandarmanın elinden kaçtık. Köyümüz 50 hanedir. Sınıra yakınız diye jandarma bizi göçe zorladı. Önce eski tabur binbaşısı Rahmi Tüfekçi ve Yüzbaşı Salih Kavas bize çok kötü eziyet etti. Köyü göçürmek için tertip hazırladılar. Evimizde otururken silah sesleri geldi, vakit akşamdı. Jandarmaya karakolu kurşunlattılar, sonra da siz kurşunladınız diyerek, ta Gaziantep'ten jandarma birliği getirip köyümüzü sardılar, olmadık işkence gördük. Antep Valisi, Kilis Kaymakamı da geldi onlar da gördü halimizi.

"Gaziantep Valisi köye geldi size ev yapacağım diyerek, bizi Yozgat'ın Yerköy kazasına sürmek istediler. Biz de tüm akrabalarımız buradadır, gidemeyiz dedik. Bize burada ev yaptırın. Ama sözümüzü tutan olmadı. Bir arkadaşımızı yüzbaşı sınır kenarına götürüp öldürmek istedi. Ya burayı terkedersiniz ya da sizi vururum dedi".

Köylüler "ölmemek için göç ettik" diyorlar. Onlar göç etmiş, 3 bin dönüm arazi, bağ, zeytin ağacı da mayınlı bölgede kalmış. "Devlet evimizi başımıza yıktı" diyorlar. Evlerinde gece bir çırayı bile çekinerek yaktıklarını söylüyorlar.

Deliosman köylüleri "Bu göçten 20 milyon liranın üzerinde zararımız oldu. Malımız mülkümüz orada kaldı" diyorlar. İsteklerini ise şöyle açıklıyorlar: "Devlet tarafından her aileye 500 bin lira uzun vadeli kredi verilsin. Yeni kurduğumuz bu yere bir okul ve su çeşmesi yaptırılsın."

Deliosman köyü jandarma baskısı ile göçe zorlanırken, devlet tarafından beş para yardım yapılmazken, hemen 5 kilometre ilerde İslahiye'ye bağlı, Hasanlök köyü için 1973 yılında İmar ve İskan Bakanlığı tarafından onlarca milyon tutarında para harcanarak yapılan konutlar boş duruyor. İçine girecek aile bulunamıyor. 7 yıldan beri köylülerin "suyu yoktur" diye girmemeleri sonucu 56 konut harabeye döndü.

Ve köylüler isteklerini tek tek sıralıyorlar:

1. Köylülerin sırtındaki jandarma zulmü kaldırılmalıdır.
2. İkinci bir kimlik şeklindeki izin belgesi uygulaması son bulmalı, herkes istediği gibi tarlasının başına gidebilmelidir.
3. Mayınlanmış araziler mayından temizlenmeli, topraksız hak sahiplerine geri verilmelidir.
4. Hiç olmazsa, mayınlı tarlaya kadar olan ve jandarma komutanının keyfi isteği üzerine sürülemeyen arazi sürülmelidir.
5. Savaş hali olmadıkça, ışık söndürme uygulaması kaldırılmalıdır.
6. Devlet, okul, su ve yol sorunlarımıza eğilmelidir.
7. Sınır köylülerine vatandaş muamelesi yapılmalı, her türlü horlayıcı hareketten kaçınılmalıdır.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.45

Yılların Ardından bu akşam sona eriyor

Dizinin dördüncü ve son bölümü bu akşam yayınlanıyor.

Savaş bitmiş, ancak yakın arkadaşların dostlukları da yok olmuştur. Kolejden mezun oluşlarının 25. yıldönümünde dört arkadaş tekrar biraraya gelirler. Burada, Terry eski karısı Ann ile karşılaşınca toplantıyı terkeder. Russ, hâlâ eski tutumundadır. Chris onunla evlenmediği için ne kadar şanslı olduğunu düşünür.

Dört arkadaş kafalarında yarattıkları dünya ile gerçek hayatın ne kadar farklı olduğunu düşünürler.

Yaşayan Ünlülerde Eşref Şefik var

19.20

Dünya boksu konusunda otorite sayılan, spor yazarı ve spikeri Eşref Şefik çeşitli yönleriyle tanıtılacak ekranda.

Uzun yıllar radyodan "Spor Saati"ni sunan Eşref Şefik, bu programlar sırasında sık sık kullandığı "Müsaadenizle sütümü içeyim" sözcüğüyle tanınmıştı. Eşref Şefik, özellikle güreş ve boks maçlarını radyodan kendine özgü stiliyle anlatmasıyla kendini sevdirmişti.

TELEVİZYONDA BUGÜN

17.00	HABERLER	19.50	UYKUDAN ÖNCE
17.05	AKŞAMA DOĞRU,	20.00	HABERLER
18.05	UZAY 999	20.50	BEYAZ ELMAS
18.50	BOLEK VE LOLEK	21.20	TÜRK SANAT MÜZİĞİ
19.15	HAFTANIN ŞARKISI,	21.45	YILLARIN ARDINDAN
19.20	YAŞAYAN ÜNLÜLER	23.15	HABERLER

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Yakın Çağ işkenceleri -8-

Erkek ve kadın tutuklular önce öldürülüyor, sonra beyinleri çıkarılıp karşılaştırılıyordu

● Naziler tıp adına cinsel sapıklığa varan deneyler yapıyorlardı.

● Çekoslovakya'da Julius Fuçik en vahşi Nazi işkencelerine boyun eğmeyerek faşistlere insanlık onurunu ve devrimci inancı öldüremeyeceklerini gösterdi.

Nürnberg Mahkemelerinde Nazi doktorlarının insanları nasıl kullandıkları tutanaklarda şöyle anlatılıyordu:

"BİR tutuklunun ciğerleri parçalanıncaya kadar havasızlığa nasıl dayandığını basınç odasının gözlem penceresinden kendi gözlerimle gördüm. Çıldırırlardı. Basınçtan kurtulmak için saçlarını yolmaya çalışırlardı. Çıldırdıkları sırada kendilerini parçalamak için parmak ve tırnaklarıyla başlarını ve yüzlerini paralarlardı. Elleriyle ve kafalarıyla duvarlara vurup bağırırlardı. Kulaklarındaki basınçtan kurtulmaya çalışırlardı. Bu olay, çoğunlukla tutukluların ölümüyle sonuçlanırdı..."

Tıp adına cinsel sapıklık

"O zamana dek yapılan deneylerin en kötüsü yapılacaktı. Kampın barakalarından iki Rus subayı getirildi. Rascher bunları soydurdu. Anadan doğma bir şekilde tekneye konuldular. Saatler geçti, her zaman 60 dakika sonra bilinçsizlik başladığı halde, bu iki adam sorulara yanıt veriyorlardı. Rus subaylarından biri, 'Yoldaş söyle subaya bizi vursun' dedi. Soğuk havada donarak ölmeleri 5 saat sürdü...

"...Kampa gönderilen kadınlardan biri, Nordik ırkı karakteri taşıyordu. Neden genelev görevine yazıldığını sordum. Kız şu yanıtı verdi. 'Toplama kampından kurtulmak için.' Bunun ayıp olduğunu söylediğim zaman, '5 ay toplama kampında kalacağıma 8 ay genelevde kalırım daha iyi' dedi. Bu kızın deneylerde kullanılmasından her nedense vazgeçildi..."

"...Teste tabi tutulanlar, belli bir şekilde giyinik ya da giyinik olmayarak soğuk suda, çeşitli ısılarda üşütüldüler. Rektum dereceleri 30 santigrat olunca, sudan çıkarıldılar. 8. olayda teste tabi tutulanlar geniş bir yatakta iki çıplak kadın arasına konuldu. Kadınlara, üşüyen şahsa alabildiğince sarılmaları emredildi. Sonra 3 kişinin üzerine battaniye örtüldü. Teste tabi tutulanlar, kendilerini toplar toplamaz, bir daha bilinçsizliğe dönmediler. 32. derecede cinsel ilişkide bulundular..."

"... Ben bunu şuna yoruyorum. Tek kadınla ısınmada, kişisel çekingenlikler kalmıyor. Kadın üşümüş kimseye daha iyi sarılıyor. Bu gibi durumlarda, bilincin yerine gelmesi de çabuk oluyor. Yalnız bir tek olayda bilinç geri dönmedi. Teste alınan bu kişi, beyin kanaması geçirerek öldü..."

"...Çok sayıda kadının beyinleri alınarak erkek beyinleri ile karşılaştırıldı. Kadınların vücutlarından alınan kas veya damarlar ile birçok organı, başka vücutlardan alınanlarla karşılaştırılıyordu."

Çekoslovakya işkenceleri

ALMAN işgaliyle birlikte, Çekoslovakya'nın Prag kentinde 1942 Nisanında tutuklanan tarihçi, eleştirmen ve yazar Julius Fuçik, çeşitli işkenceler geçirdikten 8 ay sonra idam edilmiştir. Bu 8 ay içerisinde devamlı işkence görmüş, üzerinde her tür işkence yöntemi uygulanmıştır. Julius Fuçik, Prag'da Pankarts Hapishanesinde tutuklandığı günden idam sehpasına gidene dek sürekli notlar yazmış, bu notlar A. Kolinski adlı bir Çek gardiyan tarafından hapishaneden çıkarılarak, yıllar sonra kitap haline getirilmiş, çok sayıda yabancı dile çevrilen bu kitap bu arada Türkçeye de çevrilmiştir.

Alman işgali sırasında tutuklulara yapılan işkencelerle birlikte, kendisine uygulanan işkence yöntemlerini de en ince ayrıntılarına dek anlatan Fuçik'in notlarından bazı bölümler şöyledir:

"... Evimin etrafını Gestapo'nun adamları sarmış, tabancalarını odanın içerisine doğrultmuşlar, sivil polisler kapıyı kırıyorlar. 9 kişi odaya doluşuyor. İlk anda yüzüme bir yumruk iniyor, bir tane daha ayaklarımı yerden kesecek kadar sert. Bir yumruk daha, bir daha.. Odanın içerisi cam yığını halinde. Yumruklar ve tekmeler devam ediyor. Beni sürükleyerek, bir otomobile tıkıyorlar. Arabada da yüklenmeye başlıyorlar. Kimlik sorma ve yüklenme... Arka arkaya devam ediyor. Beni koşturarak Gestapo Karargahına (PETCHEK BANKASI) 4. kata çıkarıyorlar. Tutuklama ekibinden ince uzun bir komiser, cebine bir tabanca yerleştirip, beni odasına alıyor.

— Kimsin?
— Profesör Horak..
— Yalan!.

Üstümü arayıp beni soyuyorlar. Üzerimde kimlik, Profesör Horak. Kontrol için telefon ediyorlar. Kayıtlarda bulamıyorlar. Çünkü sahte kimlik kartı. İlk cop iniyor, ikincisi, üçüncüsü.. sayamıyorum. Her vuruşta 'Adın ne? Konuş, adresin ne? Yoksa geberteceğiz seni.' Bir insan kaç darbeye dayanabilir?

— "Bağlayın ve operasyonu artırın.

"Artık darbeleri sayacak durumdayım. Acıyan tek yerim ısırıp durduğum dudaklarım. Çizmelerimi çıkarıyor, hakkı var. Ayaklarım hissizleşecek kadar dövülmedi. Sopalar her seferinde ayağıma değil de, sanki beynime vuruyor. Dilimi kanayan dişlerimin üzerine değdiriyorum. Kaç dişimin döküldüğünü saymaya çalışıyorum. On iki, on yedi... yok bu sorguda bulunanların sayısı. Ölüm daha gelmiyor. Saat 3, karımı getiriyorlar.

— Tanıyor musun bu adamı?

"Görmesin diye ağzımın etrafındaki kanı yalayıp yutuyorum. Ama saçma şey, çünkü kan yüzümün her yerinde. Hatta parmak uçlarımdan sızıyor...

"... Ansızın kalkıp birine vuruyorum. Ve yere yuvarlanıyorum. Beni tekmeliyorlar. Ölüm işini ağırdan alıyor. Üzerimde çizmeleriyle tepiniyorlar. Zalim komiser, sakalımdan tutup, şeytansı bir kahkahayla bir avuç dolusu yolunmuş sakal gösteriyor. İçimden, anne-baba niye beni bu kadar dayanıklı yetiştirdiniz?

"Sonra ayakkabımı giydirip, aşağıya indiriyorlar. Otomobile bindiriyorlar. Kaçmamam için birisi, göğsüme tabancayı dayıyor. Yüzümün hemen önünde, kirli sarı bir duvar var. Lekeli, kana benziyor. Taze kan... Benim kanım. Arkamda duran biri başıma vuruyor. Kollarımı kaldırıp, dizlerimin üzerine çökertiyorlar...

"... Ertesi gün birisi beni kaldırıp giyinmem için uğraşıyordu. Sonra beni cesetlerin taşındığı bir sedyeye koyarak götürdüler. Gerisini hatırlamıyorum. Ama ben daha yaşıyorum. Acılar arasında susadığımı hissediyorum. Elimi kımıldatmaya çalışıyorum. Doğal olmayan bir ses içimi yırtıp çıkıyor:

— Su..

"... Cesetler yığılmakta. Artık onar onar, yüzer yüzer değil, biner biner sayıyorlar. Gece yarılarına dek, canavarlar çalışıyor. Erkekleri, kadınları, çocukları işkencelerden geçiriyorlar. Ailece öldürüyorlar. Kurşunlar veba salgını gibi yayılıyor..."

"...Son yaklaşıyor. O sonu yazamayacağım. Çünkü nasıl olacağını bilemiyorum henüz..."

Yarın: Fransız paraşütçüleri Cezayir'de